

T.C.

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

KIYI PLANLAMA VE PEYZAJ KARAKTER
ANALİZİ; AYVACIK-ÇANAKKALE ÖRNEĞİ
İlkan KARATEPE ÇETİNKAYA
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

ÇANAKKALE

T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**KIYI PLANLAMA VE PEYZAJ KARAKTER
ANALİZİ; AYVACIK-ÇANAKKALE ÖRNEĞİ**

İlkan KARATEPE ÇETİNKAYA

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Tezin Sunulduğu Tarih: 28/11/2018

Tez Danışmanı:

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem KAPTAN AYHAN

ÇANAKKALE

İlkcan KARATEPE ÇETİNKAYA tarafından Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem KAPTAN AYHAN yönetiminde hazırlanan ve **28/11/2018** tarihinde aşağıdaki jüri karşısında sunulan “**Kıyı Planlama ve Peyzaj Karakter Analizi; Ayvacık - Çanakkale Örneği**” başlıklı çalışma, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü **Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı**’nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak oybirliği ile kabul edilmiştir.

JÜRİ

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem KAPTAN AYHAN .....

Başkan

Prof. Dr. Elif Ebru ŞİŞMAN .....

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Esra CENGİZ .....

Üye

Prof. Dr. Levent GENÇ

Müdür

Fen Bilimleri Enstitüsü

Sıra No:.....

Bu çalışma Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince Desteklenmiştir. Proje Numarası: 848

İNTİHAL (AŞIRMA) BEYAN SAYFASI

Bu tezde görsel, işitsel ve yazılı biçimde sunulan tüm bilgi ve sonuçların akademik ve etik kurallara uyularak tarafımdan elde edildiğini, tez içinde yer alan ancak bu çalışmaya özgü olmayan tüm sonuç ve bilgileri tezde kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

İlkcan KARATEPE ÇETİNKAYA

TEŞEKKÜR

Bu tezin gerçekleŐtirilmesinde, çalıŐmam boyunca benden bir an olsun yardımlarını esirgemeyen saygıdeğer danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi ığdem KAPTAN AYHAN'a, çalışma süresince tüm zorlukları benimle göğüsleyen Merve TEMİZ'e ve Umut ÇETİNKAYA'ya, hayatımın her evresinde bana destek olan değerli annem Hasibe KARATEPE'ye ve babam Ali KARATEPE'ye sonsuz teŐekkürlerimi sunarım.

İlkan KARATEPE ÇETİNKAYA
anakkale, Kasım 2018

SİMGELER VE KISALTMALAR

APS	Avrupa Peyzaj Sözleşmesi
AKKS	Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfı
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemleri
HGK	Harita Genel Müdürlüğü
MTA	Maden Teknik Arama
PKT	Peyzaj Karakter Tipi
PKA	Peyzaj Karakter Alanı
TODAİE	Türkiye ve Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

ÖZET

KIYI PLANLAMA VE PEYZAJ KARAKTER ANALİZİ; AYVACIK - ÇANAKKALE ÖRNEĞİ

İlkcan KARATEPE ÇETİNKAYA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem KAPTAN AYHAN

28/11/2018, 56

Peyzaj karakter analizi, bir peyzajı, onu özel kılan tüm karakteristikleriyle tanımlar, peyzaj karakter alanları ve tiplerini haritalayarak mekansal referanslar verir. Aynı zamanda, peyzaj karakter analizi (PKA), biyolojik çeşitlilik kayıpları ve peyzajın değişiminin kontrol altında tutulması ve ölçülebilir olması için sürdürülebilir alan kullanım planlamasında yeni bir yaklaşımdır.

Sahip oldukları doğal ve kültürel özelliklerle kıyı alanları; ülkeler için büyük önem taşımaktadırlar. Bu özellikleri nedeniyle kıyılarda; tarım, sanayi, ticaret, ulaşım veya turizm gibi farklı birçok alan kullanım biçimi görülmektedir. Bu nedenle; doğru bir planlama ve yönetim süreci için, kıyılardaki peyzajların detaylı olarak tanımlanması oldukça önemlidir.

Araştırma alanı; Çanakkale ili Ayvacık ilçesi Behramkale-Küçükkuyu arasında kalan kıyı kesimidir. Ayvacık ilçesi önemli bir tarımsal potansiyele sahiptir. Ayrıca arkeolojik zenginliği ve turizm faaliyetlerine uygun kıyı alanlarının da etkisiyle alanda farklı birçok arazi kullanım biçimi görülmektedir. Turizm amaçlı kullanım ve yapılaşma son yıllarda belirgin ölçüde artmıştır. Bu artışın, özellikle kıyı peyzajlarının üzerinde oluşturduğu/oluşturabileceği baskı, planlama süreçlerinde mutlaka dikkate alınmalıdır. Alana yönelik kıyı planlama stratejileri oluşturulurken peyzajların karakter analizinin yapılması son derece önemli ve yol göstericidir. Peyzaj karakter alanlarının turizm hareketleri açısından potansiyelinin belirlenmesi de planlamaya yön verecektir. Bu amaçla; araştırmanın 1. ve 2. bölümlerinde literatür taraması yapılmış, konu ve alanla ilgili yurtiçi ve yurtdışı çalışmalar incelenmiş ve kuramsal kavramlara yer verilmiştir. Materyal ve Yöntem bölümünde araştırma alanı tanımlanmış, doğal ve kültürel peyzaj özellikleri

açıklanmıştır. Ayrıca çalışma yöntemi detaylı olarak anlatılmıştır. Araştırma Bulguları ve Tartışma bölümünde; ulusal, bölgesel ve yerel ölçekteki peyzaj haritalarına ortaya konmuştur. Ulusal ölçekte 34, bölgesel ölçekte 93, yerel ölçekte 239 peyzaj karakter tipi tanımlanmıştır. Yapılan tanımlamalar doğrultusunda; alanın arazi örtüsünün zeytinlik, iğne yapraklı orman ve maki bitki örtüsünden oluştuğu, tarımsal peyzaj olarak zeytinlik alanların baskın peyzaj ögesi olduğu saptanmıştır. Ayrıca araştırma alanının turizm kullanımı açısından uygunluğu da değerlendirilmiştir. Araştırma alanı turizm fonksiyonu açısından değerlendirildiğinde %25'lik bölümü yüksek, %68'i orta ve %7'lik bölüm ise düşük değer almıştır. Sonuç ve Öneriler bölümünde ise elde edilen bulgular doğrultusunda alana yönelik öneriler getirilmiştir.

Anahtar sözcükler: Ayvacık, Peyzaj, Peyzaj Karakter Analizi, Kıyı Alan Planlaması, Avrupa Peyzaj Sözleşmesi, CBS.

ABSTRACT

COASTAL PLANNING AND LANDSCAPE CHARACTER ANALYSIS; CASE OF AYVACIK - ÇANAKKALE

İlkan KARATEPE ÇETİNKAYA

Çanakkale Onsekiz Mart University

Graduate School of Natural and Applied Sciences

Master of Science Thesis in Landscape Architecture

Advisor: Assist. Prof. Çiğdem KAPTAN AYHAN

28/11/2018, 56

Landscape character analysis defines a landscape with all the characteristics that make it special, and provides spatial references by mapping landscape character areas and types. At the same time, landscape character analysis (PCA) is a new approach to sustainable land use planning to keep biodiversity losses and change in landscape under control and measurable.

The coastal areas with their natural and cultural characteristics; they are of great importance for countries. Due to these characteristics, many different areas such as agriculture, industry, trade, transportation or tourism are observed in the coasts. Therefore; for a correct planning and management process, it is very important to define the landscapes on the coast in detail.

Research area; it is a coastal region between Behramkale and Kucukkuyu in the Ayvacik district of Canakkale. Ayvacik district has an important agricultural potential. In addition, many land use patterns are observed in the area due to its archeological richness and the impact of coastal areas suitable for tourism activities. Tourism use and construction has increased significantly in recent years. This increase should be taken into account especially in the planning processes that the coastal landscapes can create. While creating coastal planning strategies for the area, character analysis of landscapes is extremely important and guiding. Determining the potential of landscape character areas in terms of tourism movements will also guide planning. For this purpose; In the first and second chapters of the research, literature review has been done and the domestic and international studies related to the subject and the field have been examined and theoretical concepts have been included. In the Materials and Methods section, research area is defined and

natural and cultural landscape features are explained. In addition, the working method is explained in detail. In the Research Findings and Discussion section; It has been put into landscape maps at national, regional and local level. 34 of them have been defined on a national scale, 93 on a regional scale and 239 on a local scale. According to the definitions made; It was determined that the land cover of the area is composed of olive groves, coniferous forests and shrubs, and olive lands are the dominant landscape elements. In addition, the suitability of the research area for tourism use was also evaluated. When the research area is evaluated in terms of tourism function, 25% of it is high, 68% of it is medium and 7% of it is low. In the conclusion and recommendations section, suggestions for the field were made according to the findings.

Keywords: Ayvacık, Landscape, Landscape Character Analysis, Coastal Planning Areas, European Landscape Contract, GIS.

İÇİNDEKİLER

Sayfa No

TEZ SINAVI SONUÇ FORMU	ii
İNTİHAL (AŞIRMA) BEYAN SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR.....	iv
SİMGELER VE KISALTMALAR	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	xii
ÇİZELGELER DİZİNİ	xiii
BÖLÜM 1	
GİRİŞ	1
1.1. Kıyı Alanları.....	2
1.1.1. Kıyı Kavramı	2
1.1.2. Kıyı Alanlarının İşlevleri	3
1.1.3. Kıyı Alanlarının Üzerindeki Baskılar	4
1.1.4. Kıyı Planlama	6
1.2. Avrupa Peyzaj Sözleşmesi (APS) ve Peyzaj Karakter Analizi	8
BÖLÜM 2	
ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR	13
2.1. Araştırma Konusu İlgili Çalışmalar	13
2.2. Araştırma Alanıyla İlgili Çalışmalar	17
BÖLÜM 3	
MATERYAL VE YÖNTEM	20
3.1. Materyal	20
3.2. Araştırma Alanının Doğal Peyzaj Özellikleri	20
3.2.1. Coğrafi Konum	20
3.2.2. İklim.....	21
3.2.3. Topoğrafik Yapı.....	22
3.2.4. Jeolojik Yapı.....	23
3.2.5. Toprak	24
3.2.6. Bitki Örtüsü.....	25
3.2.7. Yabani Hayat	27
3.3. Araştırma Alanının Kültürel Özellikleri.....	28
3.3.1. Nüfus.....	28

3.3.2. Ekonomik Yapı	28
3.3.2.1. Tarım ve Hayvancılık	28
3.3.2.2. Turizm.....	28
3.4. Yöntem.....	29
BÖLÜM 4	
ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA	37
4.1. Ulusal Ölçekte Peyzaj Karakter Tipleri	37
4.2. Bölgesel Ölçekte Peyzaj Karakter Tipleri.....	39
4.3. Yerel Ölçekte Peyzaj Karakter Tipleri.....	41
4.4. Turizm Fonksiyon Analizi	44
BÖLÜM 5	
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	47
KAYNAKLAR	50
ÖZGEÇMİŞ	I

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa No

Şekil 1.1. Kıyı planlamasının aşamaları	7
Şekil 1.2. Peyzaj kavramı ve ilişkili faktörler	9
Şekil 3.1. Araştırma alanının coğrafi konumu	21
Şekil 3.2. Çalışma alanının jeomorfolojik yapısı.....	23
Şekil 3.3. Araştırma alanının arazi kullanım kabiliyet sınıfları	24
Şekil 3.4. Araştırma alanının büyük toprak grupları	25
Şekil 3.5. Araştırma alanının amenajman haritası	27
Şekil 4.1. Ulusal ölçekte peyzaj karakter tipleri	38
Şekil 4.2. Bölgesel ölçekte peyzaj karakter tipleri.....	40
Şekil 4.3. Yerel ölçekte peyzaj karakter tipleri.....	43
Şekil 4.4. Turizm fonksiyon uygunluk haritası.....	46

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa No

Çizelge 1.1. Kıyı alanları üzerindeki başlıca baskı etmenleri	5
Çizelge 3.1. Çanakkale ilinin yıllık ortalama sıcaklığı ve yağış durumu dağılımı	22
Çizelge 3.2. Ayvacık ilçesi bitki türleri	26
Çizelge 3.3. Ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde kullanılan haritalar	29
Çizelge 3.4. Ulusal düzeyde peyzaj sınıflandırması anahtarı	30
Çizelge 3.5. Bölgesel düzeyde peyzaj sınıflandırması anahtarı	31
Çizelge 3.6. Yerel düzeyde peyzaj sınıflandırması anahtarı	33
Çizelge 3.7. Veri katmanları değerlendirme puanları	36

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Kıyı bölgeleri tüm dünya için stratejik öneme sahip alanlardır. Genel anlamda kıyı alanları kara ile denizin birleştiği alanlar arasında kalan korunması gereken önemli doğal alanlardır. Dünya nüfusunun büyük bir bölümünün kıyı alanlarında yaşaması bu alanların önemini daha da arttırmaktadır.

Kıyılar, doğal ve kültürel yapıya sağladıkları faydanın dışında çeşitli hayvan ve bitki bitki varlığının yaşamasına da olanak sağlayan sistemlerdir. Kıyılar; kara ve deniz arasında geçiş noktası olmaları nedeniyle burada yaşayan canlılar için farklı yaşam ortamları sağlamaktadır.

Algan (1995)'a göre; kıyı alanlarının yoğun baskı altında kalması sonucunda oluşan çevre sorunlarının dünya genelinde farkındalığı 1970'li yıllarda başlamıştır. 1972 yılında Stockholm'de düzenlenen Birleşmiş Milletler İnsan ve Çevre Konferansı, çevre konusunda uluslararası arenada yapılan ilk toplantıdır. "Dünya yüzeyinin %70'ini kaplayan okyanuslar ve denizlerin, bölgesel bir yaklaşımla korunmasıyla ilgili çalışmaların, sistematik bir şekilde ve bütünlük bir bakış açısıyla ele alınmasının temel ilkelerini Stockholm Deklarasyonu'nda bulmak mümkündür" (Yıldırım, 2016). Bu konferanstan sonra kıyı alanları üzerindeki baskılar sonucu oluşan çevre sorunları daha fazla dikkate alınmıştır.

Peyzaj Karakter Analizi (PKA), biyolojik çeşitlilik kayıpları ve peyzajın değişiminin kontrol altında tutulması ve ölçülebilir olması için, sürdürülebilir alan kullanım planlamasında yeni bir yaklaşımdır (Van Eetvelde ve Antrop, 2009). Kıyı planlaması kavramı yaklaşımlarının önem kazanmasının nedeni; kıyı alanlarının sahip olduğu stratejik önem ve önemli ekosistemleri barındırması dışında kentsel ve kırsal peyzaj karakterini belirleyen özelliklere sahip alanlar olmasıdır.

Çalışmanın amacı; Ayvacık İlçesi'nin 115 km'ye varan kıyı alanının mevcut durumuna ait verilerin ortaya çıkarılması ve PKA ile alan kullanımlarının belirlenmesidir. Bu bağlamda Ayvacık ilçesi kıyı bölgesindeki iklim, topografya, jeolojik yapı, toprak, flora, fauna gibi doğal peyzaj özelliklerini içeren veriler araştırılmış, bu verilere ilişkin haritalardan yararlanılarak ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde peyzaj karakter tipleri belirlenmiştir. Ayrıca alanın kültürel peyzaj özelliklerine ait envanterler çıkarılmıştır.

1.1. Kıyı Alanları

Kıyı alanları, ulusal ve uluslararası önem taşıyan ve son yıllarda önemi giderek artan alanlardır. Turistik, ekonomik, sosyal ve estetik yönden taşıdığı önem kıyı alanlarını önemli bir konu haline getirmiş ve giderek artan sorunlarına çözüm aranır hale gelmiştir.

Kıyı alanları planlama açısından ele alındığında; bulunduğu bölgenin coğrafyası ile o bölgede yaşayanların bu alanlar üzerinde önemli bir etki oluşturduğu görülmektedir. Kıyı alanlarında bu etkenlerle birlikte kentsel ve kırsal yerleşim alanları, tarım alanları, ticaret ve sanayi alanları, ulaşım alanları, turizm ve rekreasyon alanları, koruma ve kullanım dengesinin gözetildiği alanlar gibi farklı şekilde birçok kullanım alanı ortaya çıkmaktadır. Ortaya çıkan kullanımlar ve bu kullanımların sonucunda oluşan etkenler ise kıyı alanlarının oluşumunu büyük oranda etkilemektedir.

1.1.1. Kıyı Kavramı

Holdgate (1993)'e göre; dünya nüfusunun yaklaşık % 60'ını barındıran kıyı alanlarında; peyzajlardaki insan etkisi, diğer alanlara göre en yüksek seviyededir (Kutiel ve ark., 2004). Kayır (1994)'a göre; kıyı alanları, turizm, rekreasyon ve ekolojik özellikler gibi çok yönlü doğal ve kültürel faaliyetler içeren alanlar olması sebebiyle de yüksek peyzaj değerlerine sahiptir. Bu nedenle kıyı alanları kırsal ve kentsel peyzajın niteliğine ve karakterine önemli katkılarda bulunmaktadır (Cengiz, 2009).

Kıyıları, yüzyıllar boyunca insanların öncelikli olarak tercih ettikleri alanlardır. Kıyıların öncelikli olarak tercih edilmesinin sebebi ise kara ile su arasında geçiş sağlaması ve insanların suya olan vazgeçilmez ihtiyacıdır (Çelik, 2015). Kıyı alanlarının insanlar için önemli bölgeler olması nedeniyle korunması, uygun amaçlar için kullanılması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Kıyıların önemini farkında olan ülkeler, kıyıların doğal yapısını bozmadan gelecek kuşaklara aktarmakta ve eşsiz güzellikteki kıyıları koruyup geniş çaplı kıyı politikaları geliştirmektedirler (Sesli ve ark., 2003).

Kıyıları gözde yerleşim yerleri olmaları nedeniyle, kıyı alanları üzerindeki baskılar gitgide artmakta olup bu alanlar uluslararası düzeyde korunması gereken ve düzeltilmesi mümkün olmayan doğal kaynaklardır. Türkiye'de çok sayıda kanun, yönetmelik ve tüzüğün bulunduğu Anayasa'mızın 43. maddesi, devletin koruması altında bulunan kıyı alanlarıyla ilgilidir. İlk Kıyı Kanunu, 1984 yılında çıkarılmıştır. Anayasa Mahkemesi tarafından 1984'te çıkarılan 3086 sayılı Kıyı Kanunu'nun yerine getirilememesinden dolayı ilgili Kanun 1986 yılında iptal edilmiştir. Ancak kıyı kenar çizgisinin tespitini öngören 3086 sayılı Kıyı Yasası (1984) ve Yönetmeliği (1985) kıyıya özgü bütüncül ilk yasal

düzenleme olarak önemlidir (Kılıç ve ark., 2014). 1990 yılında 3621 sayılı Kıyı Kanunu çıkarılmış olup halen yürürlüktedir (Kurt, 2015).

1984, 1985, 1987, 1990, 1992, 2004 ve 2005 yıllarında yürürlüğe giren “Kıyı Kanunu” ve “Uygulama Yönetmelikleri” ile kıyı mekanına ilişkin tanımlar, kıyıda yer alabilecek işlevler ve koşulları tanımlanmıştır (Kılıç ve ark., 2014).

03.08.1990 tarihli ve 3621 no’lu Kıyı Kanunu’nun uygulanmasına dair yönetmeliğe göre tanımlar şunlardır;

Kıyı: Kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasındaki alandır.

Kıyı Çizgisi: Deniz, tabii ve suni göl ile akarsularda, taşkın durumları dışında, suyun kara parçasına değdiği noktaların birleşmesinden oluşan, meteorolojik olaylara göre değişen doğal çizgidir.

Kıyı Kenar Çizgisi: Deniz, tabii ve suni göl ile akarsuların alçak - basık kıyı özelliği gösteren kesimlerinde kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde su hareketlerinin oluşturduğu, kumsal ve kıyı kumullarından oluşan kumluk, çakıllık, kayalık, taşlık, sazlık, bataklık ve benzeri alanların doğal sınırı; dar - yüksek kıyı özelliği gösteren kesimlerinde ise, şev ya da falezin üst sınırıdır.

Sahil Şeridi: (Değişik tanım: 01.07.1992 - 3830/1 md.): Kıyı kenar çizgisinden itibaren kara yönünde yatay olarak en az 100 metre genişliğindeki alandır.

Günübirlik Turizm Tesisleri: Kamping ve konaklama ünitelerini içermeyen duş, gölgelik, soyunma kabini, wc, kafe-bar, pastane, lokanta, çayhane, açık spor alanları, spor tesisleri, golf alanları, açık gösteri ve eğlence alanları, lunapark, fuar, su oyunları parkı ve 20 m’yi geçmeyen sergi ve satış ünitelerini içeren yapı ve tesislerdir.

Kara ve su arasında bir bağlantı noktası olan kıyıları incelenirken, doğal ve kültürel peyzaj özelliklerinin açıklanması ve kıyıyla olan etkileşiminin irdelenmesi gerekmektedir (Cengiz, 2007a; Cengiz, 2009).

1.1.2. Kıyı Alanlarının İşlevleri

Kıyı alanları; tüm doğal yaşamın bir araya geldiği, farklı doğal ve kültürel özellikleri bulunan biyolojik ve psikolojik yenilenme alanlarıdır. Bu özellikleri sebebiyle kıyıları, rekreasyon alanı kullanımı için önemli alanlardır. Kıyıları sağladıkları rekreasyon potansiyeli ve sahip olduğu diğer özellikler nedeniyle insanlar tarafından farklı amaçlar için de kullanılmıştır (Şimşek ve Korkut, 2009). Suyun kıyıya sağladığı avantajları sayesinde, kıyı alanları rekreasyonel potansiyeli yüksek alanlardır. Bu sayede kıyı alanları insanlar tarafından daha fazla tercih edilmektedir.

İşlevsel olarak kıyı alanları; sosyal ve kültürel alanlar, eğlence birimleri, rekreasyon, ticaret, konaklama birimleri, pazarlar, alışveriş alanları vb. gibi farklı alanları kapsayan önemli alanlardan oluşmaktadır (İncedayı, 2006).

Gelişmekte olan ülkelerde kıyı; belirli tarımsal faaliyetlerin gerçekleştirildiği ve besin maddesi üretiminin sağlandığı, bölgeye hizmet veren küçük çaplı endüstriyel faaliyetlerin yer aldığı alanlardır. Gelişmiş ülkeler de ise kıyılar, endüstriyel ve tarımsal faaliyetlerin planlı bir şekilde gerçekleştiği alanlardır. Bu alanlarda ticaretten elde edilen gelirler ülke ekonomisinde önemli bir paya sahiptir ve kıyılar ayrıca çeşitli tesisleri içinde barındıran (spor, alışveriş), birçok sosyal aktiviteyi sunan (sinema, tiyatro) alanlardır (Karaman, 2003). Kıyı alanlarındaki potansiyel kullanım alanları farklı kullanım tiplerini de ortaya çıkarmıştır. Kıyı alanları kullanım tipleri; ulaşım, turizm, altyapı, endüstriyel alanlar, kamusal alanlar, rekreasyonel alanlar, korunan ve korunması gereken alanlar, korunan ve mutlak korunması gereken alanlar olarak sayılabilir (Cengiz, 2009).

Son on yılda hem hacim hem de sayı olarak artan kıyı rekreasyonu faaliyetleri, kıyı turizminde eşsiz bir yer işgal etmektedir. Kıyı bölgelerinin tüketici ve tüketmeyenler olarak iki ana tipe eğlence amaçlı kullanımı bulunmaktadır. Balık tutma, kabuklu balık avı, kabuk toplama, vb. gibi aktiviteler birinci kategoriye dahil olurken, ikinci kategoride; yüzme, dalış, tekne gezintisi, sörf, rüzgar sörfü, jet ski, kuş gözlemciliği, şnorkelle yüzme vb. aktiviteler kırsal alanlardaki kıyı işlevleri olarak tanımlanmaktadır (UNEP, 2009).

1.1.3. Kıyı Alanlarının Üzerindeki Baskılar

Kıyı alanları, üzerindeki nüfus yoğunluğunun ve buna bağlı olarak doğal ve kültürel özelliklerinin değişkenlik gösterdiği alanlardır. Nüfus yoğunluğunun her geçen gün kıyı alanları üzerinde artması; peyzajı değiştiren ve şekillendiren faktörlerden olan insanın, kıyı kaynakları üzerindeki beklentilerini hızla değiştirmiş ve bu durum birim alandaki kullanım baskısını arttırmıştır (Cengiz, 2009).

Çizelge 1.1'de açıklandığı şekliyle, kıyı alanlarının üzerindeki baskılar turizm faaliyetlerinin 19. yüzyılda yükselişe geçmesiyle birlikte artarken, kıyılar doğal özelliklerini yitirme riskiyle karşılaşmışlardır (Uçlar, 2012).

Çizelge 1.1. Kıyı alanları üzerindeki başlıca baskı etmenleri (Uçlar, 2012).

Baskı Etmeni	Açıklama
Nüfus Yoğunluğu	Tarihsel süreçte nüfus yoğunluğunun kıyı boyunca yüksek olması (Türkiye'deki nüfusun %50'sinden fazlası kıyı kenarlarında yaşar. Bu oran Avustralya ve Kanada'da nüfusun %80'ine karşılık gelmektedir) Dünyadaki büyük şehirlerin çoğunun kıyı yakınlarında yer alması
Göçler	Daha genç ve daha zengin insanların önem verdiği yaşam standardının kıyı bölgesinde sağlanmış olması Kıyı alanlarına gösterilen talebin; o bölgedeki mal, mülk değerlerindeki artışa sebep olması Kıyı kenarlarındaki yüksek mal mülk değerlerine karşın, birçok insanın buralarda yaşamak için gücünün yetmesi
Turizm	İnsanların uzak bölgelerdeki kıyı alanlarında tatil yapmayı tercih etmeleri Buradaki hava trafiğinde ve koli taşımacılığında; gidilecek dinlenme yerlerine doğru büyük bir artışın olması
Erozyon	Dünyadaki kıyıların çoğunda olduğu gibi Türkiye kıyılarının da erozyona maruz kalması

Ketchum (1972) ve Hens ve ark., (1999)'a göre; kıyıların doğal güzelliklerinin ve ekonomik olanaklarının fazla olması, kıyı alanlarında nüfusun daha yoğun olmasına yol açar. Nüfus yoğunluğunun fazla olması ise çevre üzerindeki baskının daha da büyümesini sağlar. İnsan ve canlıların yaşamasına olanak sağlayan kıyı alanlarının; tarım, sanayi, ticaret, eğitim, savunma gibi farklı amaçlara hizmet etmesi, doğal güzellikleri içinde barındırması, turizm faaliyetlerinin fazla olması büyük oranda tahribatına yol açmıştır (Keleş, 2001).

Kıyı alanlarının taşıma kapasitesini aşması; tarımın, ticaretin, turizmin, sanayileşmenin, kentleşmenin, altyapının, savunmanın, ormancılığın, madenciliğin, eğitim ve spor etkinliklerinin, ulaşımın, konutların kıyı bölgesinde yoğunlaşmasından kaynaklanmaktadır (Keleş, 2001). Turizm faaliyetleri, kıyı alanlarının taşıma kapasitesinin aşılmasındaki başlıca etmendir. Nüfus yoğunluğunun belli dönemlerde artması; altyapı, ulaşım ve çevre kirliliği gibi olumsuz etkileri de beraberinde getirmektedir.

Kıyıdaki sorunların başlıca nedenleridoğal faktörler olup, bunları; rüzgar, büyük dalgalar, deprem gibi faktörler oluşturmaktadır (Keleş, 2001). Bu gibi doğal baskılar insanların etki alanlarında olduğu sürece, kıyı alanları üzerinde baskı yaratabilmektedir.

Gülkal (2004)'a göre; kıyı alanlarının aldığı göçler, nüfus yoğunluğu ve turizm potansiyelinin oluşturduğu sorunları aşağıdaki şekilde sıralanmaktadır (Cengiz, 2009):

- Kıyıların plansız ve denetimsiz arazi kullanım kararlarından kaynaklı yerleşme sorunları,
- Kıyı alanlarının taşıma kapasitesinin fazlalığından kaynaklanan tahripler (flora ve fauna tahribi gibi ekolojik sorunlar),
- Kıyıların tarihi özelliklerinin nüfus baskısı sebebiyle tahribi,
- Kıyı alanlarına uygun olarak yapılması gereken ekonomik faktörler yerine turizmfaaliyetlerine yönelmesinden kaynaklı sorunlar,
- Turizm faktörünün artmasıyla beraber yaşanan nüfus artışına bağlı, kamusal ve yasal düzenlemelerden kaynaklanan sorunlar,
- Mevsime göre artan nüfus nedeniyle kaynakların yetersiz kalması ve taşıma kapasitesi sorunları,
- Hazırlanan üst ve alt ölçekli planların sadece bir yönü ile ele alınmasına bağlı olarak; doğal, kültürel ve ekolojik özelliklerin göz ardı edilmesinden kaynaklı ekonomik ve sosyal sorunlar,
- Planlama sürecindeki eksiklikler, kıyılarla ilgili kanunların, tüzüklerin yerine getirilememesi ve güncel kıyı alanlarına hizmet edilememesinden kaynaklı planlama sorunlarıdır.

1.1.4. Kıyı Planlama

Kavramsal olarak planlama ileriye dönük düşünülmesi gereken olasılık ve olabirlikleri karşılaştırarak en uygun yol ve yöntemleri açığa çıkaran faaliyetler bütünüdür. Fiziksel planlama çalışmalarına yön veren 3194 sayılı İmar Kanunu'na göre planlar üst ölçekten alt ölçeğe doğru sıralanmaktadır. Planlama hiyerarşisine, plan türleri ve ölçekleri açısından üst ölçekten alt ölçeğe doğru bakıldığında;

1. Bölge Planı (1/1 000 000 - 1/200 000),
2. Çevre Düzeni Planı (1/200 000 - 1/50 000),
3. Nazım İmar Planı (1/50 000 - 1/5 000),
4. Uygulama İmar Planı (1/10 000 - 1/1 000) şeklinde sıralanmaktadır (TODAİE, 2002).

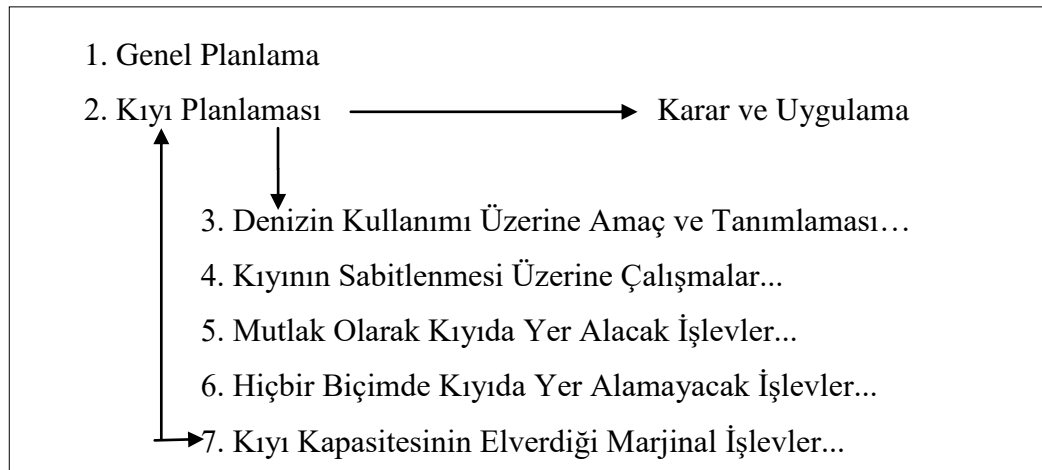
Ülkemizde peyzaj planlama aşaması henüz planlama aşamalarında kendine yer bulamamıştır. Ülkemiz APS'ye taraf olması sebebiyle, APS'nin yaptırımları çerçevesinde peyzaj planlama bir fiziksel plan kademesi olarak tanımlanmalıdır (Benliay ve Başal, 2010).

Ülkemizin üç tarafının denizlerle çevrili olması nedeniyle kıyıların toplam uzunluğu yaklaşık olarak 8333 km.'dir. Ülkemizde elliye geçen göl ve otuzu geçen önemli akarsu da kıyı uzunluğuna eklenirse kıyı alanlarının ne kadar önemli olduğu, korunmasının ve planlanmasının gerekliliğini ortaya çıkmaktadır (TODAİE, 2002).

Kıyı planlaması sadece güncel değil gelecekle de doğrudan ilişkisi bulunan teknik bir araçtır. Kıyı kullanımının bugün için kısıtlanması ve gelecekte bütünüyle ortadan kaldırılması riskini en aza indirmek için planlamanın zorunluluğu ortaya çıkmakta ve hukuk sistemi kişilere ve devlete bir takım Anayasal ve yasal görevler yüklemektedir (Akkaya, 2004). Geray (1970)'a göre; Türkiye'de kıyı planlamasına yön veren yasal düzenlemeler; Anayasa, İmar Hukuku ve Kıyı Kanunu çerçevesinde yapılmaktadır. Kıyı Kanunu'nun 5. maddesine göre kıyı alanlarından yararlanmanın ön şartı; ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde kamusal yarar amaçlı kıyı planlamasıdır (Akkaya, 2004).

Kıyı planlamasında; alt planlama çalışmasına konu olacak kıyının tanımlanması ve sınırlandırılması ile birlikte;

- Doğal yapının ve kıyı ile bağlantılı tüm fiziki unsurların sınırlayıcı özelliklerinin,
- Kıyı çizgisi ve yatay derinliklerinin,
- Kıyı bandı genişliklerinin,
- Kıyının mevcut şehirselle ve bölgeselle kullanım potansiyelinin ölçülüp hesaplanması amaçlanmalıdır (Oral, 2002).

Şekil 1.1. Kıyı planlamasının aşamaları (Oral, 2002)

Birbirinden farklı çok sayıda alan kullanımlarının olduğu kıyılarda, ekonomik beklentilerle doğal ve kültürel değerlerin korunması zaman zaman çakışmakta ve çeşitli sorunlara yol açmaktadır. Planlama çalışmaları; mevcut durumu bilimsel ve teknik yöntemlerle analiz ederek, metodolojik bir yaklaşımla ve doğal-kültürel kaynakları koruma temelinde, optimum kullanım kararları vermektedir. Aynı zamanda alan kullanımlarının geleceğine yönelik çeşitli stratejiler geliştirmektedir. Bütün bu çalışmaların temelinde ise peyzaj karakterlerinin saptanması bulunmaktadır.

1.2. Avrupa Peyzaj Sözleşmesi (APS) ve Peyzaj Karakter Analizi

20 Ekim 2000'de Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen ve imzaya açılan Avrupa Peyzaj Sözleşmesi (APS); kamu yetkililerini Avrupa'daki peyzajların korunması, yönetilmesi ve planlanması için yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası politikalar oluşturmaları ve önlemler almaları yönünde teşvik etmeyi amaçlamıştır. Bu sözleşme; insanların yaşam alanlarının kalitesini belirleyen, özellikli ya da sıradan tüm peyzajları kapsamaktadır (Wascher, 2005).

APS, dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde; sözleşmenin amacı ve içeriğinin yanı sıra konuyla ilgili tanımlamalara yer verilmiştir. İkinci bölümde; ulusal seviyede peyzajın korunmasına yönelik önlemler açıklanırken, üçüncü bölümde; Avrupa bütününde işbirliği yapmanın gerekçeleri, uluslararası seviyede alınması gereken koruma kararları ve sözleşmenin uygulanmasına ilişkin birimlerin sorumluluk ve görevleri ifade edilmiştir. Son bölümde ise sözleşmenin kabulüne yönelik prosedür ve diğer konular bulunmaktadır (Ortaçesme ve Sayan, 2002).

APS'ni imzalayan ülkeler; peyzajları insan yaşamının önemli bir bileşeni olarak kabul ederek;

1. Peyzajları (tipik özelliklerini, değişime neden olan güç ve baskıları tanımlayarak) korumak, planlamak ve yönetmek için gerekli politikaları oluşturmayı ve bu politikaları uygulamayı,

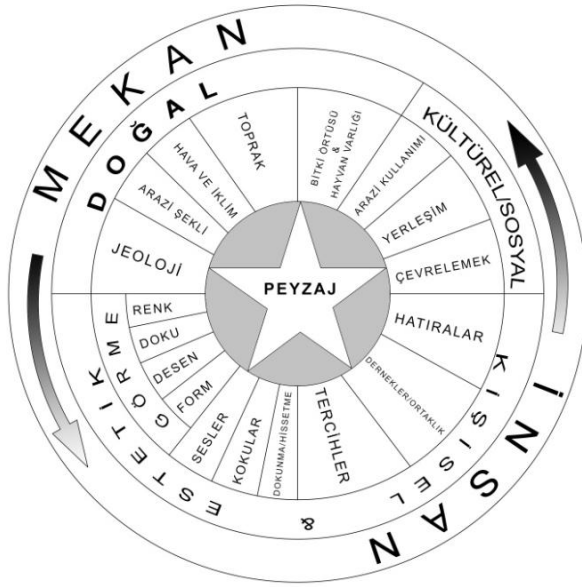
2. Konuyla ilgili tüm tarafların süreçlere katılımını sağlamak için usul oluşturmayı,

3. Peyzaj üzerinde etkisi olabilecek her politikaya (şehir ve bölge planlama politikaları, tarımsal, sosyal ve ekonomik politikalar, vb.) "peyzajı" katmayı taahhüt eder. Ayrıca yine her bir ülke, peyzajların öneminin kavranması açısından bilinç düzeyinin artırılması ve peyzajla ilintili her aşamada gerekli uzmanların yetiştirilmesini de yükümlenir (Council of Europe, 2000).

Türkiye, APS'yi 20.10.2000'de imzalamıştır. Sözleşme, TBMM tarafından

10.06.2003 tarih ve 4881 sayılı kanunla onaylanmış, 17.06.2003 tarih ve 25141 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir (Resmi gazete, 2003). Yukarıda sayılan yükümlülükleri yerine getirebilmek için her ülkenin öncelikle ve ivedilikle kendi peyzajlarını tanımlaması ve sınıflandırması gerekmektedir. Sınıflandırma sürecinde öncelikle peyzajları etkileyen faktörlerin saptanması ilk ve önemli bir adımdır.

Peyzajlar; iklim, jeoloji, jeomorfoloji, toprak, hidroloji ve bitki örtüsü gibi doğal faktörler ve onlara etki eden tarım, ormancılık, yerleşim, vb. formlardaki kültürel faktörlerle şekillenmekte ve değişmektedir (Wascher, 2005). Peyzajlardaki bu değişim ve dönüşümle beraber farklı karakterde birçok peyzaj ortaya çıkmaktadır. Swanwick (2002)’e göre; peyzaj karakteri; peyzajlardaki öğelerin oluşturduğu farklı, tanınabilir ve devamlılık gösteren biçimler veya desenlerdir. Bunlar sayesinde peyzajlar anlam kazanır ve birbirinden ayırt edilir.

Şekil 1.2. Peyzaj kavramı ve ilişkili faktörler (Swanwick, 2002)

Peyzaj karakter tipleri; farklılık içeren ancak nispeten karakterleri homojen olan peyzajlardır ve doğada geneldirler. Ülkenin farklı bölümlerinde farklı alanlarda yer alabilirler ve jeoloji, topografya, drenaj, vejetasyon, tarihi alan kullanımları ve yerleşim desenlerinin kombinasyonları açısından benzerdirler. Bir çalışma alanında bir ya da birçok yerde bulunabilirler. Peyzaj karakter tipleri genelde o peyzajın karakterini belirleyen baskın öğeleri yansıtan isimler alırlar. Bu isimler, büyük ölçüde jeoloji, alan kullanımı ya da yerleşim özellikleriyle ilgilidir (yayla, havza, vadi, mera, köy, alüvyal vb.). Peyzaj

karakter alanları ise, peyzaj tiplerinin bulunduğu eşsiz özellikte coğrafi alanlardır. Benzer tipteki diğer alanlarla yakın özellikler taşımakla beraber kendilerine ait ayırt edici nitelikleri mevcuttur. Bu nedenle özel isim alırlar. Peyzaj karakter tipleri ve alanları, analiz edildiklerinde gelişim planlarına ve/veya peyzaj yönetim stratejilerine temel oluştururlar. (Swanwick, 2002). Peyzaj karakter tiplerinin belirlenmesi sürecinde peyzaj bileşenleri hiyerarşik bir düzende karşılaştırılırlar. Oluşan benzer özellikteki homojen alanlar belirli kategorilerde sınıflandırılırlar (Şahin ve ark., 2014).

Peyzaj Karakter Analizi; sınıflandırılmış peyzajların karakterizasyonu olarak da tanımlanabilir. Bu analizle, peyzaj içindeki doğal ve kültürel öğelerin birbirleriyle uyumu, çeşitli açılardan taşıdıkları değer, bölgedeki belirgin doğa elemanları, alan kullanım deseni, süregelen geleneksel yaşam biçimleri gibi irdelenen peyzajın doğal, kültürel, sosyo-ekonomik, tarihi özellikleri sorgulanmaktadır (Atik ve Ortaçesme, 2010).

Peyzaj karakter analizi; bir peyzajı, onu özel kılan tüm karakteristikleriyle tanımlar, peyzaj karakter alanları ve tiplerini haritalayarak mekansal referanslar verir ve ülke ölçeğinden (örneğin 1/250.000) çok daha küçük ölçeklere (örneğin 1/2.500) kadar değişen detaylar içerecek şekilde uygulanabilir (Tudor, 2014).

Peyzaj karakter analizi haritalarını oluşturmak için kullanılan faktörleri kategoriler altında toplamak gerekirse bunlar genel olarak dört ana başlık altında incelenebilir (Washer, 2005):

1. Doğal faktörler (peyzajın biçimi ve işleyişi)

- Jeoloji, topoğrafya, arazi formu
- İklim
- Toprak
- Bitki örtüsü
- Arazi örtüsü
- Yaban hayatı
- Biyoçeşitlilik

2. Sosyo-ekonomik-kültürel boyut (insanın peyzaj üzerindeki etkileri)

- Alan kullanımı
- Alan yönetimi uygulamaları
- Alan kullanım dinamikleri - alanların ve yerleşimlerin mekansal örüntüsü
- Tarihsel yönler
- Arkeolojik alanlar gibi miras yapılar
- Sosyo-ekonomik yönler

3. İnsan ve estetik boyutu

- Mekan algısı
- Huzur, güzellik vb. kavramların ifadesi
- Doğal, estetik Yönler
- Din
- Dil

4. Politika boyutu (paydaşların görüşleri ve hakları)

- Genel kamu
- Alan plancıları ve yöneticiler
- Özel ilgi grupları

Swanwick (2002)'e göre peyzaj karakter değerlendirmesi çalışmalarında ise beş ana aşama mevcuttur:

1. Tüm peyzaj karakter değerlendirmesi çalışmaları için öncelikle amaç ve kapsam belirlemek gerekir. Bu, çalışma ölçeğinin ve detay düzeyinin saptanması açısından önemlidir.

2. Masa başı çalışmaları; alanla ilgili genel bilgilerin elde edilmesi ve arazi çalışmalarına yardımcı olacak verilerin toplanmasını içerir.

3. Arazi çalışmalarını içeren bu aşamada, bir önceki aşamada toplanan bilgilerin doğruluğu belirlenir. Ayrıca masa başı çalışmalarında saptanamayan, peyzajların estetik ve algısal özellikleri belirlenir.

4. Bu aşamada, peyzaj karakter tip ve/veya alanları kesin olarak tanımlanır ve sınıflandırılır.

5. Masa başı ve arazi çalışmalarıyla tanımlanmış ve sınıflanmış peyzaj karakter alanları üzerinde yargıya ulaşma sürecinde gereken ek çalışmalar (ilave arazi çalışmaları, peyzajların değeri konusunda paydaşların görüşlerinin alınması vb.) bu aşamada yapılır. Ayrıca geleceğe yönelik kararlar da (peyzaj stratejileri, peyzajlara farklı koruma-kullanma statülerinin verilmesi, peyzajların kapasitelerinin değerlendirilmesi vb.) bu aşamada alınır.

Peyzaj karakterlerinin tanımlanması ve sınıflanması peyzaj planlama süreci için önemli bir temel oluşturmaktadır. Swanwick (2002), peyzaj karakter analizinin, peyzaj planlama sürecinin analiz ve teşhis aşamalarına önemli katkılarda bulunduğunu belirtmektedir. Ayrıca Kim ve Pauleit (2007)'e göre de peyzaj karakter değerlendirmesi çalışmaları, peyzajların ihtiyaçlarına özel mekânsal planlamaları desteklemeyi amaçlamaktadır ve bu çalışmalar, sürdürülebilir kalkınmanın amaçlarını yerine getirmek için, çevre koruma ve kaynakların doğru kullanımının sağlanması yönünde bir araç olarak

da kabul edilmektedir.

Wascher (2005)'da peyzaj karakter değerlendirmesi çalışmalarının; karar vericilerin ve toplumun, peyzajların sürdürülebilir gelişme, hayat kalitesi, kültürel miras ve aidiyet açısından önemi konusunda bilinç düzeylerinin arttırılması, karakterleri açısından homojen olan peyzaj birimlerinin haritalanması, çevresel ve sosyal değerlendirmelerde flora, fauna, gürültü ve hava kirliliği gibi bileşenlere bir ek olarak, peyzaj karakterlerindeki değişimlerin izlenmesi, çok sayıda yerel katılımcıyı yarattıkları ya da beğendikleri peyzajlar hakkında tanımlama sürecine dahil ederek halkın katılımına ereve oluşturma, genel tanımları benimseyerek ve standart bir terminoloji uygulayarak peyzajla ilgili görüşmelerde ortak bir dil sağlama, estetik ve algıyla ilgili bileşenler açısından bir pazarlama aracı olarak (bir bölgenin, yaşamak, çalışmak ya da rekreasyonel faaliyetler için uygun olması pazar değerini artırır), planlama sürecinde peyzaj karakterinin tanınmasını sağlama, tarımsal evre programlarının ve biyoçeşitlilik ve yapısal peyzaj özellikleri açısından alınan önlemlerin etkinliğini değerlendirme, korunan peyzajları, doğal rezervleri, çevresel açıdan hassas alanları, doğa restorasyon alanlarını, ağaçlandırma alanlarını ve sübvansiyona uygun alanları belirleme, tanımlamaya bir araç olarak, yönetim planlarının (peyzaj yönetimi, habitat yönetimi, ormancılık vb.) bir bölümü olarak, bir bölgenin ya da alanın belirli alan kullanımına uygunluğunun analizine temel oluşturmak, Avrupa Peyzaj Sözleşmesi'nde yer alan amaçları gerçekleştirmek, risk nleme (sel kontrolü, erozyon, kıyı alanlarının korunması) gibi amaçlarla kullanıldığını ifade etmektedir.

BÖLÜM 2

ÖNCEKİ ÇALIŞMALAR

2.1. Araştırma Konusu İlgili Çalışmalar

Uzun (1998), tarafından yapılan çalışmada; Küçükkyu ve Assos arasında kalan kıyı alanlarının jeolojik, tektonik, jeomorfolojik, hidrolojik, toprak ve bitki örtüsü özellikleri açısından fiziki potansiyeli ile nüfus, ekonomik faaliyetler, arazi kullanımı ve sosyo-kültürel açıdan beşeri potansiyelinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu potansiyele ait bugün ve gelecekteki alan kullanımının değerlendirilmesine yönelik yapılması gerekenler öneriler halinde sunulmuştur. Ayrıca, sonuç ve önerilere ilişkin kıyı kullanımı ve planlaması haritası çıkarılmıştır.

Perçin ve ark. (2003), tarafından yapılan çalışmada; Malatya ilinde bulunan kültürel ve doğal peyzaj birimlerinin turizm ve rekreasyon potansiyelinin; tarım, sanayi ve kentsel büyümenin oluşabilecek zararlarından zamanında korunmasını amaçlanmaktadır. Malatya ili ölçeğinde incelenen PKA sonucunda, çalışma alanının ayırt edilebilecek peyzajları doğal sınırları içerisinde belirlenmiştir.

Güleç ve ark. (2007), tarafından yapılan çalışmada; Mugada kıyı alanları planlanmasında göz önüne alınması gereken faktörler dört öneri proje doğrultusunda değerlendirilmiştir. Önerilen dört proje üzerinden, koruma-kullanma ilkesi göz önünde bulundurularak alan kullanım kararları belirlenmiştir. Önerilen dört proje de kıyı alanlarını; koruma, kullanma, konaklama ve otopark alanları üzerinden analiz etmiştir. Önerilen kullanım kararlarının Mugada kıyılarının doğal yapısı üzerinde oluşturabileceği olumsuz etkiler saptanmış ve öneriler ortaya konulmuştur.

Yıldırım (2007), tarafından yapılan çalışmada; araştırma sahasındaki fiziki coğrafya ve beşeri coğrafya özelliklerini ortaya koymak, mevcut kıyı kullanımı hakkında tespitlerde bulunmak ve bu bilgiler ışığında sahada belirlenen sorunlara çözüm önerileri sunmak amaçlanmıştır. Araştırma konusu ile ilgili literatür taraması yapılmış, ilgili kurum ve kuruluşlardan harita ve sahaya ait istatistiksel veriler elde edilmiştir. Elde edilen veriler, arazide yapılan gözlemlerle karşılaştırılmış ve bulgular metin haline dönüştürülmüştür. Koruma kullanım ilkelerine uygun olarak öneriler getirilmiştir.

Ergürhan (2008), tarafından yapılan çalışmada; gelişmeye açık doğal ortamı ve sahip olduğu zenginlikleriyle bozulmaya uğramamış olması nedeniyle seçilen Foça ilçesi kıyılarında araştırma yapılmıştır. Bu çalışmada sahanın doğal ortam özellikleri tespit edilerek, kıyı alanının rasyonel bir şekilde kullanımına katkı sağlanmaya çalışılmıştır. Bu

amaçla bilimsel literatür taraması yapılmış, arazi inceleme gezileri gerçekleştirilmiş, ilgili yetkililerle görüşülmüş ve haritalar elde edilmiştir. Çalışma alanında doğal ortam özellikleri ile birbirinden farklı özellikler gösteren alanlar için çözüm önerileri getirilmiştir.

Turan ve ark. (2008), tarafından yapılan çalışmada; mekan kullanımında gözlenen zamansal ve mekansal farklılıklar uzaktan algılama yöntemleri kullanılarak araştırılmıştır. Alana ait hava fotoğrafları ve topografik haritalardan yararlanılarak, mekansal kullanım kategorileri büyüklüklerinin zamansal farklılıkları hesaplanmıştır. Grid yöntemiyle oluşturulan haritalar sonucunda belirlenen alan kullanımları ile kategorilerinin baskınlıkları elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre yerleşim alanları, tarım alanları ve doğal bitki örtüsü gibi alan kullanımlarında değişimler saptanmıştır.

Alpaslan ve Ortaçeşme (2009), tarafından yapılan çalışmada; Side-Manavgat kıyılarında belirlenen arazi kullanım sınıfları araştırılmıştır. Side - Manavgat kıyı alanlarının planlaması ve yönetimi için ekonomik ve ekolojik faktörler ile alanın yönetimi ve planlanmasına ait sorunlar belirlenmiştir. Bölgenin çevre düzeni planının olmaması, yapı yoğunluğunun artması ve bölgenin yönetimindeki eksikliklerin; kıyı ekosistemi ve kimliğinin başlıca sorunları arasında olduğu ortaya çıkmıştır. Elde edilen verilere göre kıyı alanının yönetimi ve planlamasına ait öneriler sunulmuştur.

Cengiz (2009), tarafından yapılan çalışmada; alanın ekolojik özellikleri CBS yöntemiyle tanımlandıktan sonra, alanın ekolojik zonlarının belirlenebilmesi için alan kullanımlarından kaynaklanan çevresel baskılar belirlenmiştir. Yalova - Armutlu ilçesinin ekolojik faktörlerinin sürdürülebilmesi için alanın koruma- kullanma, turizm, tarım gibi faktörlerin planlamasına ait SWOT analizi uygulanmış ve ekolojik plan hazırlanmıştır.

Günebakan (2009), tarafından yapılan çalışmada; Zonguldak ve Bartın illerinin hali hazırdaki kıyı alanları kullanımı ve Bartın ili için sürdürülebilir bir kıyı alanları yönetiminin sağlanması amacıyla yönelik sorunların tespiti ve alınması gereken önlemler incelenmiştir. Yapılan incelemede de bütünleşik kıyı alanları yönetimi açısından; illerin doğal yapıları, sosyo-ekonomik durumları, iklim özellikleri, koruma altına alınmış hassas alanları, kültür ve tabiat varlıkları, turizm, ulaşım konuları incelenmiş ve değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Atik ve Ortaçeşme (2010), tarafından yapılan çalışmada; PKA Yöntemi kullanılarak Antalya-Side Bölgesi kültürel peyzajları tanımlanmıştır. Peyzaj Tipleri Kodlama Sistemi Antalya-Side örneğinde bölgesel ölçekte kullanılacak şekilde revize edilmiş; topografya, jeoloji, toprak, alan kullanımları ve bitki örtüsü temel altlık verileri olarak alınarak, Side bölgesi için peyzaj karakter alanları ve tipleri ön sınıflaması harita üzerinde

gerçekleştirilmiştir. Ön sınıflaması yapılan peyzaj karakter alan ve tipleri “Peyzaj Karakter Analizi Arazi Gözlem Formu” kullanılarak yerinde analiz edilmiş ve bu analiz sonucunda peyzaj karakter alan ve tiplerinin sınıflaması yapılmıştır. Buna göre, Side bölgesinde 7 adet peyzaj karakter alanı ve 22 adet peyzaj karakter tipi tanımlanmış, haritalanmış ve istatistik yöntemlerle analiz edilmiştir.

Irmak ve Yılmaz (2010), tarafından yapılan çalışmada; Erzurum ili ve çevresinde, 8 adet çalışma bölgesine ait ayırt edici peyzaj karakterinin belirlenebilmesi için; flora, fauna, göl, nehir, ormanlık alanlar, tarihi alanlar ve kırsal peyzaj karakterine ilişkin faktörlerin değerlendirmesi yapılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen fotoğraflar katılımcılara sunulmuş, çalışma bölgelerinin ayrı parametrelerde irdelenmesi sağlanmıştır.

Doğun ve ark. (2011), tarafından yapılan çalışmada; Çiğli ilçesinde yıllar içerisinde meydana gelen alan kullanım farklılıklarının kıyı alanlarını ne ölçüde değiştirdiği araştırılmıştır. İnceleme sonucunda, alanda bulunan kıyı ekosistemi özelliklerinin alan kullanımının farklılaşması sonucunda bozulmaya uğradığı gösterilmiştir. Kıyı alanı bozulmasının önüne geçilmesi ve yenilenmesi için; plansız yapılaşmanın göz önüne alınması, konut ve sanayi alanlarından kaynaklanan kirliliğin durdurulması, tarım faaliyetlerinin kategorize edilmesi önerileri getirilmiştir. Ayrıca çalışma alanı sınırları içerisinde bulunan Gediz Deltası'nın yönetim planının oluşturulması, korunması ve takip edilmesi, biyoçeşitlilik dökümanlarının oluşturulması getirilen öneriler arasındadır.

Özhancı ve ark. (2011), tarafından yapılan çalışmada; Erzurum Uzundere güzergahındaki farklı özellik gösteren alanlar vadi peyzaj tipleri ve karakterleri incelenmiştir. Erzurum ve çevresinde ilgi çeken peyzaj alanları belirlenmiş ve bu alanlarla ilgili turizm çeşitliliğinin daha iyi olması için önerilerde bulunulmuştur.

Özhancı ve ark. (2011), tarafından yapılan çalışmada; Erzurum Uzundere güzergahındaki farklı özellik gösteren alanlar, vadi peyzaj tipleri ve karakterleri incelenmiştir. Erzurum ve çevresinde ilgi çeken peyzaj alanları belirlenmiş ve bu alanlarla ilgili turizm çeşitliliğinin daha iyi olması için önerilerde bulunulmuştur.

Erdem (2012), tarafından yapılan çalışmada; kırsal yerleşim peyzaj kimlikleri üzerinde iki temel matris geliştirilmiştir. Peyzaj karakteristiklerinin bulunmasını sağlayan yöntemler içinde oluşturulan sorvey formları kimlik bileşenlerinin belirlenmesine yönelik önemli bir veri oluştururken, Türkiye’de seçilen 60 adet kırsal yerleşim bölgelerinde gerçekleştirilen veri okuması, mevcut durumun incelenmesi ve kırsal yerleşimlerde doğal olarak gelişen yapılaşmaların anlaşılmasına yönelik önemli bir tespit olarak değerlendirilmiştir. Veri çalışmaları sonucunda ayırt edici peyzaj özellikleri belirlenmiş ve

tipolojik olarak gruplara ayrılmıştır. Oluşturulan grupların topoğrafya, doğal hayat, flora ve fauna üretim alanları ve birbirleriyle olan ilişkilerine göre yerleşim özelliklerini gösteren soyut çizimler üretilmiştir.

Görmüş (2012), tarafından yapılan çalışmada; Kastamonu - Bartın Küre Dağları Milli Parkı ve çevresi arasındaki bağlantının anlatılması kapsamında PKA gerçekleştirmiştir. Veriler çerçevesinde peyzaj deseni ve metrikleri ile peyzajın farklılaşması, parçalanması ve kenar etkisi hesaplanmıştır. Peyzajın yapısı ve fonksiyonun belirlenmesi üç düzeyde yapılmıştır. Elde edilen veriler sonucunda, peyzaj yapısı ve fonksiyonunun koruma alanları arasında farklılıklar gösterdiği ortaya çıkmıştır. PKA'nın sonucunda milli park ve çevresi arasındaki bağlantının kontrol edilmesi gerekliliği belirlenmiştir. Milli parkın yönetimi ve planlanmasına ait öneriler geliştirilmiştir.

Yaman Kocadağlı (2012), tarafından yapılan çalışmada; araştırma sahası olarak, Kalkan - Kumluca arası kıyı alanları seçilmiştir. Bu kesimin çalışma sahası olarak belirlenmesinin nedeni, sahada daha önceden yapılmış bütüncül bir coğrafi araştırmanın olmamasıdır. Çalışmada coğrafi prensiplere bağlı kalınarak, sahada doğal ortam şartları ve beşeri etkileşimler altında ortaya çıkan kullanımlar ortaya koyulmuş, kıyı alanları kullanımından kaynaklanan sorunlar belirlenip, çözüm önerilerinde bulunulmuştur

Akdeniz ve ark. (2013), tarafından yapılan çalışmada; Edremit Körfezi kıyı bölgesinde bir bilgi ağı oluşturulması amaçlanarak; bölgede bulunan yerli - yabancı turist, yerel halk, denizci ya da dalış yapanlara ilişkin anket yapılmış, deniz ve yol bilgileri içeren proje ortaya konması sağlanmıştır. Alanın liman, iskele, dalış bölgeleri, kültürel alanlarının nerelerde olması gerektiği incelenmiştir.

Atabeyoğlu ve Bulut (2013), tarafından yapılan çalışmada; Ordu ili alan sınırları içinde kentsel peyzaj öğeleri değerlendirilmiştir. Araştırmada CBS ile verilerin sisteme işlenmesinden elde edilen haritalar ve haritalardan elde edilmiş bilgilere göre PKA yöntemi kullanılmıştır. Ordu kentinin yapısal durumu ortaya koyulmuş ve kente ilişkin verilerin değerlendirilmesi ile kentin planlarına ve planlama alt yapısına ışık tutulmuştur.

Görmüş ve Oğuz (2013), tarafından yapılan çalışmada; Kapısuyu Havzası içinde bulunan köyler ve alanlar arasındaki etkileşimler incelenmiştir. Belirli peyzaj karakterlerinin milli parka etkisi üzerine çalışmalar yapılmıştır. Çalışma alanındaki köylerin konumlarının milli parka uzaklığının, alanların ilişkisini etkileyen en önemli faktör olduğu belirlenmiştir. Değerlendirmeler sonucunda, koruma kullanım alanlarıyla ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Güneroğlu ve Acar (2013), tarafından yapılan çalışmada; Rize ili ve yakın kırsal

alanlarının peyzaj tanımlamasını gerçekleştirmek amacı ile çalışma alanının peyzaj karakter analizi; görsel algı ve turizm değeri dikkate alınarak incelenmiştir. CBS ortamında kurulan konumsal veritabanı içinde gerçekleştirilen analizler sonucunda, çalışma alanında bazı karakter alanları belirlenmiştir. Elde edilen karakter alanlarında, uzman anketleri sonucu ortaya çıkarılan peyzaj değer analizleri incelenmiştir. Çalışma alanının önemli bir kısmını oluşturan ve çay dikimi yapılan alanların, turizm potansiyeli olduğu saptanmıştır. Bu bağlamda, mevcut çalışmadaki analiz ve bulgular çerçevesinde geleceğe yönelik, koruma-kullanma ve planlamayı dikkate alan öneriler getirilmiştir.

Doygun ve Gözcü (2016), tarafından yapılan çalışmada; Kahramanmaraş Ahir Dağı yakın çevresi özelliklerinin PKA ile incelenmesi ve çıkan sonuçlar yönünde peyzaj planlama ve korunmasına yönelik değerlerin belirlenmesi amaçlanmıştır. Coğrafi bilgi sisteminin kullanıldığı çalışmada; peyzajın çeşitliliği, arazi örtüsü ve habitatların fonksiyonu PKT ile irdelenmiştir. Çalışma sonucunda, araştırma alanının koruma ve biyolojik çeşitlilik bakımından yüksek değere sahip olduğu ortaya çıkmıştır.

2.2. Araştırma Alanıyla İlgili Çalışmalar

Altıpat (2001), tarafından yapılan çalışmada; Assos (Behramkale)'un tarihsel kimliğinin kuşaktan kuşağa doğru aktarılması için koruma yönteminin sürekliliği ve koruma bilinci üzerinde durulmuştur. Assos'un yerleşimi; tarihsel bilgiler, fotoğraf, plan ve yerleşim paftalarıyla sunulmuştur. Alanın ekonomik, sosyal ve fiziksel analizleri yapılmıştır. Sonuç olarak, Assos gibi önemli tarihi dokuya sahip bir alan için günümüz yerleşimi bağlamında çözüm önerileri getirilmiştir.

Karaman (2003), tarafından yapılan çalışmada; Edremit - Küçükkuşu arasında kalan kıyı alanında gerçekleştirilen turizm aktivitelerinin kıyı şeridi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Çalışma kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarından çalışma alanı ile ilgili bilgiler elde edilmiştir. Kıyı şeridi üzerinde yapılaşmanın fazla olması, kıyı kaynakları üzerinde olumsuz etkilere sebep olmuştur. Çalışmada sonuç olarak, alanın sürdürülebilir gelişim potansiyeli belirlenip yönetim planı için öneriler getirilmiştir.

Abay ve Şimşek (2008), tarafından yapılan çalışmada; tarım, turizm, hayvancılık, halıcılık başta olmak üzere Ayvacık'ın ekonomik ve sosyal gelişmesi incelenmiştir. Ayvacık ilçesi sosyal ve ekonomik gelişimine yönelik öneriler getirilmiş, Ayvacık'ın ekonomik ve sosyal verilerinin ortaya konmasını ve Ayvacık'ın bu değerlerinin korunmasını/geliştirilmesini sağlayacak planlara sahip olunması gerekliliği vurgulanmıştır.

Yüksel ve Ekinci (2008), tarafından yapılan çalışmada; Ayvacık ilçesinin arazi

kullanım türleri; eğim, erozyon, toprak derinliği ve toprak verimliliği bakımından irdelenmiştir. İlçede işlemeli tarıma uygun arazilerin toplamı 11935 ha. iken 24032 ha.'lık bir alanda tarım yapıldığı görülmektedir. 12097 ha.'lık alan tarıma açılmış ve bunun sonucunda erozyon etkisinin arttığı saptanmıştır. Çalışma sonucunda, arazilerin nitelik ve niceliklerine uygun olarak kullanılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Keskin (2008), tarafından yapılan çalışmada; Ayvacık ilçesinin tarımsal yapısı, hayvancılık değerleri ve hayvan varlığı ile ilgili mevcut istatistik veriler incelenmiştir. İlçenin gerek coğrafi konumu, gerekse tarımsal potansiyeli yönünden önemli bir konuma sahip olduğu vurgulanmıştır.

Keleş ve ark. (2008), tarafından yapılan çalışmada; Çanakkale iline bağlı Ayvacık ilçesinin mevcut değerlerinin ortaya konması ve bunun sonucunda turizm yatırımlarının ne tipte olması gerektiği araştırılmıştır. Bu bağlamda, mevcut turizm potansiyeli ile ilçenin doğal ve tarihi çekicilikleri ortaya konulmuştur. Ayvacık'ın turizm potansiyelinin durumu, SWOT analizi yöntemiyle tablo haline getirilmiştir. Bölgenin turizme açılması için altyapı ve üstyapı, tanıtım ve pazarlamaya yönelik öneriler getirilmiştir.

Tiryaki ve ark. (2008), tarafından yapılan çalışmada; Assos'da yaşayan halka yönelik anket ve konuya ilişkin literatür çalışması yapılmıştır. Anket, yerel halka uygulanarak bölgeye turizmin girmeden önceki durum ile turizm girdikten sonraki yaşam düzeyleri incelenerek mevcut durum tespit edilmiştir. Çalışmanın sonucunda, yerel halkın kırsal turizmi ve turistleri sosyal açıdan benimsediği, yöre halkının davranış ve düşüncelerinden dolayı kırsal turizmin gelişmesine engel olmadığı ve halkın turizmi desteklediği görülmüştür.

Çiçek (2010), tarafından yapılan çalışmada; Ayvacık yöresi halı ve kilimlerinde kullanılan motiflere göre tipolojiye gidilmiş ve sembolik anlamları ile birlikte incelenmiştir. Ayvacık yöresinde dokunan halı ve kilimler ayrı ayrı incelendikten sonra, halılarda görülen renk, desen ve biçim özellikleri dikkate alınarak açıklanmıştır.

Yallagöz (2010), tarafından yapılan çalışmada; Çanakkale ili Ayvacık yöresi Yeşilyurt ve Adatepe köylerinde yaşayanların görüşleri çerçevesince yörenin kırsal turizm potansiyeli belirlenmiştir. Halkın kırsal turizme bakış açılarını belirlemek amacıyla 2009 yılı Haziran ve Temmuz aylarında yöre halkına anket çalışması uygulanmıştır. Anket sonuçları; bilgisayar ortamında, SPSS 15.0 istatistiksel programında analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda; alanın kırsal turizm açısından oldukça elverişli bir yer olduğu, yöre halkının kırsal turizm potansiyeline ilişkin olumlu değerlendirmelerinin bulunduğu, ancak bu potansiyelden yeterli düzeyde faydalanılmadığı sonucuna varılmıştır.

Uysal ve ark. (2012), tarafından yapılan çalışmada; Ayvacık'ın geleneksel şifalı bitkilerinin çeşitli hastalıkların tedavisi içerisindeki etkinliği araştırılmıştır. Çalışmada 42 familyaya ait 117 takson toplanmış ve 54 taksondaki tıbbi amaçlı bitkilerin; genellikle karın ağrısı, böbrek rahatsızlığı, soğuk algınlığı gibi hastalıkların tedavisinde kullanıldığı gözlemlenmiştir.

Çiçek ve ark., (2015), tarafından yapılan çalışmada; Ayvacık Barajı'nda *Alburnus chalcoides* popülasyonuna ait parametrelerin belirlenmesi amacıyla toplam 726 birey incelenmiştir. Örneklerin incelenmesi amacıyla iki defa saha çalışması yapılmıştır. Örneklemede; TS EN 14757 standartlarında belirtilen yöntemler esas alınmış olup *Alburnus chalcoides* türü popülasyonuna ait yaş, büyüme ve ölüm parametreleri belirlenmeye çalışılmıştır. Ortaya çıkan parametreler ışığında popülasyon üzerinde aşırı avcılık baskısının bulunmadığı ve stoktan optimum düzeyde yararlandığı sonucuna varılmıştır.

Hakan (2017), tarafından yapılan çalışmada; Ayvacık ilçesi sınırları içinde yer alan bölge detaylı olarak taranarak, 33 farklı yabancı zeytin genotipi seçilmiş ve coğrafi olarak konumları işaretlenmiştir. Seçim kriteri olarak meyve verimi durumları dikkate alınmış olup, ağaç gelişimi ve taç şekli yanında; yaprak, meyve ve çekirdek özellikleri belirlenmiştir. Elde edilen sonuçlar ışığında, gelecekte yapılacak çalışmalar için önerilerde bulunulmuştur.

Kocabıçak ve Pilehvarian (2017), tarafından yapılan çalışmada; örneklem aracılığıyla Ayvacık Kıran kolu köyleri geleneksel konut mimarisi analizi ve mevcut ev tipinin kökenleri belirlenmeye çalışılmıştır. Bölgenin coğrafi özellikleri, tarihi, demografik yapısı, yapıların mimari özellikleri analiz edilmiştir. Bölgedeki mimari yapılaşmaya etki edebilecek özellikler belirlenmeye çalışılmış, bölgenin mimari kültürünü temsil edebileceği düşünülen iki konut üzerinden mimari özellikler incelenmiştir. Sonuç olarak incelenen konut tiplerinin kökenleri saptanmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM 3

MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Materyal

Araştırmanın ana materyalini Çanakkale ili, Ayvacık ilçesine bağlı Behram Köyü ile Küçükkuşu Beldesi arasında kalan kıyı kesimi oluşturmaktadır. Bu iki yerleşim arasında kalan ve denize kıyısı olan köyler, çalışma alanının sınırlarını oluşturmuştur.

Alanı kapsayan, 1/25.000 ölçekli topografik haritalar (I16c3, I16c4, J16b1, J16b2, I17d4, I17d3 no'lu paftalar) (HGK, 2016) temel harita olarak kullanılmıştır. Çanakkale Orman Bölge Müdürlüğü'nden temin edilen amenajman haritaları (Çanakkale Orman Bölge Müdürlüğü, 2010), Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü'nden sağlanan iklim verileri (DMİGM, 2018), Türkiye İstatistik Kurumu nüfus verileri (TÜİK, 2017), MTA'dan temin edilen 1/1.000.000 ölçekli jeomorfoloji haritası (MTA, 1991), Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'ndan temin edilen toprak haritaları (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2010) ve CORINE Arazi Sınıflama Sistemi paftaları (CORINE, 2010) ile arazi incelemesi sırasında alınan notlar, çekilen fotoğraflar ve çalışma sürecinde irdelenen alana yönelik literatür; çalışma materyali olarak kullanılmıştır.

Projede Ayvacık'ın mevcut arazi örtüsünü ortaya koymak amacıyla 2016 yılı Haziran ayına ait 7 çerçeve RAPIDEYE Level 3A (5m. x 5m. yersel çözünürlük) uydu görüntüsünden yararlanılmıştır. Bu aşamada, arazi çalışmalarının yanısıra, amenajman haritaları ve topografya haritaları da kullanılmıştır. Oluşturulan alan kullanım haritası, ArcMAP 10.5 yazılımı kullanılarak, CORINE (Coordination of Information on the Environment) alt sınıflarına göre üretilmiştir. Ek olarak, yer şekilleri ve kayaç yapılarına ait veriler için Türkiye jeomorfoloji haritasından (Erol, 1991) yararlanılmıştır. Çalışma alanının tamamı, Şensoy ve Ulupınar (2014)'a göre aynı iklim tipinin (C1: Yarı kurak-az nemli) içinde yer almaktadır.

3.2. Araştırma Alanının Doğal Peyzaj Özellikleri

3.2.1. Coğrafi Konum

Çalışmanın ana materyali; araştırma alanı olarak seçilen Çanakkale ili Ayvacık ilçesidir. Doğuda Edremit ilçesi, batıda Ege Denizi, kuzeyde Ezine ve Bayramiç ilçeleri, güneyde Edremit Körfezi ile çevrili olan ilçenin sınırları içerisinde Anadolu'nun en uç noktası olan Bababurnu da yer almaktadır (Şekil 3.1). İlçeye bağlı 64 köy ve 2 belde bulunmaktadır.

Ayvacık'ın yüzölçümü 874 km² olup, 78 km.'lik bir sahil şeridinde sahiptir. Arazi yapısı dağlık ve tepelik olan Ayvacık ilçesi, yüksekliği 270 m. olan volkanik bir plato üzerindedir (Anonim, 2017a).

Şekil 3.1. Araştırma alanının coğrafi konumu (Anonim, 2017b'den yararlanılarak)

3.2.2. İklim

Ayvacık İlçesi'nin Edremit Körfezi'ne bakan güney kıyısında Akdeniz ikliminin etkisi görülürken, iç kısımlarda Marmara ikliminin etkisi olduğu görülmektedir. Yörenin iklim özellikleri doğrultusunda; yazlar sıcak ve kurak, kışlar güney kesimlerde ılık ve yağışlı; iç kesimlere doğru ise serin ve yağışlı geçmektedir (Yallagöz, 2010). Çanakkale ilinin 1928-2016 yılları arasındaki yıllık ortalama sıcaklığı ve yağış durumu dağılımları Çizelge 3.1' de verilmiştir.

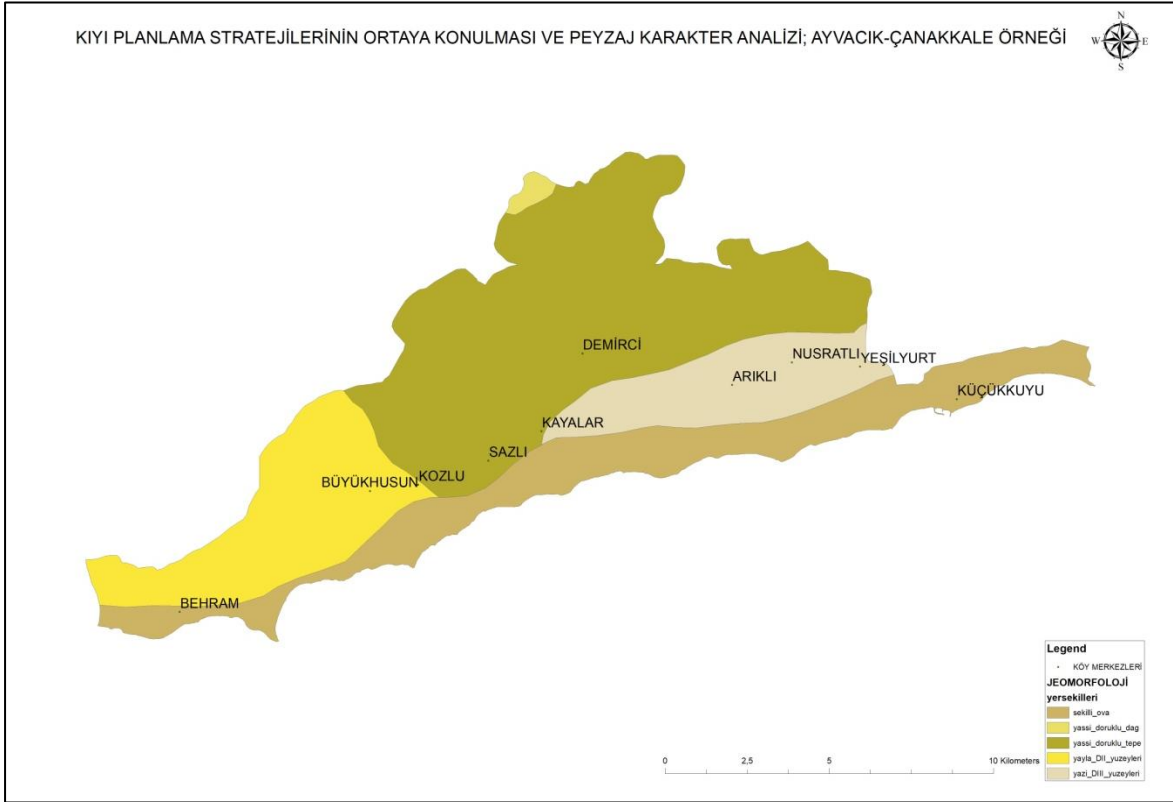
Çizelge 3.1. Çanakkale ilinin yıllık ortalama sıcaklığı ve yağış durumu dağılımı (DMİGM, 2018'den yararlanılarak)

Aylar	Ortalama Sıcaklık (°C)	Ortalama En Yüksek Sıcaklık (°C)	Ortalama En Düşük Sıcaklık (°C)	Ortalama Güneşlenme Süresi (saat)	Ortalama Yağışlı Gün Sayısı
Ocak	6.2	9.5	3.1	3.2	12.3
Şubat	6.6	10.1	3.3	4.2	10.4
Mart	8.3	12.3	4.6	5.3	9.7
Nisan	12.5	17.2	8.2	7.3	7.9
Mayıs	17.5	22.6	12.6	9.3	5.6
Haziran	22.2	27.6	16.5	11.1	3.9
Temmuz	25.0	30.6	19.2	12.6	1.7
Ağustos	24.9	30.5	19.4	11.2	1.3
Eylül	20.9	26.2	15.8	9.0	3.2
Ekim	16.0	20.7	12.0	6.3	6.4
Kasım	11.8	15.9	8.4	4.3	8.7
Aralık	8.3	11.6	5.1	3.2	12.5

3.2.3. Topoğrafik Yapı

Ege Bölgesi kıyılarının genellikle çok girintili çıkıntılı oluşu, bu kıyıların oluşum evresinin çok genç olduğunu gösterir. Yer yer küçük akarsu ağızlarında alüvyal birikim sonucu alüvyal düzlükler dikkati çekerken, yer yer de önünde abrazyon platformunun çok dar olduğu deniz basmanı sonucu dik falezli ve dalgaların kıyıdan kopardığı adacıklı kıyılar bu genç görünümü ortaya koyar. Genel olarak bazı kesimlerde karanın yükselmesi sonucunda olgun topoğrafik alanın denizle temasa geçmesi bu görünümü meydana getirmiştir. Körfezin kuzey kıyısı tektonik bir kıyı görünüşünde olup, yapı bakımından enine yapılı (atlantik kıyı tipi) kıyı tipine girer. Bu kıyıların Bababurnu'ndan Küçükkuşu'nun batısına kadar uzanan kısmı genellikle 250 - 300 m. yükseltide bulunan volkanik bir platoya tekabül eder. Hafif girinti ve çıkıntılar ile muntazam bir uzanış gösteren kıyı şeridinde; denize doğru çıkıntı yapan küçük burunlar (Sürüce, Kadırga Burunucu, Kanara, Servili Burnu), çoğu denize açık koylar, vadi ağızlarında veya koylarda alüvyal birikim sonucu ve denizel etkilerle gelişmiş küçük plajlar (Gavurçakıaltı, Sokakağzı İskelesi, Behram İskelesi vb.) görülür (Ertin, 1992).

Ayvacık arazi yapısı çok dik eğimli ve eğimli alanlara sahip olması nedeniyle erozyon riski yüksektir. İlçenin en büyük düzlüğü olan Tuzla Ovası'nın yüzölçümü 17 km² ve yüksekliği 10 m.'dir. Ayrıca aynı yörede Tuzla Ovası ile bağlantılı ve daha küçük olan Babadere ve Kösedere ovaları, güneyinde ise Paşaköy Ovası bulunur (Yüksel ve Ekinci, 2008).

Şekil 3.2. Çalışma alanının jeomorfolojik yapısı (MTA, 1991'den yararlanılarak)

3.2.4. Jeolojik Yapı

Gelibolu ve Biga yarımadalarında dört adet tektonik zon yer alır. Bu zonlar; Ezine, Ayvacık-Karabiga, Gelibolu ve Sakarya zonlarıdır. Ezine zonunun güneydoğusunda yer alan; Ayvacık-Karabiga zonu gibi Çetmi Ofiyolit Melanji'ndan oluşur. Bu melanj içerisinde yer alan eklojik ve üst Triyas kireçtaşı blokları, Ayvacık-Karabiga zonu için tipiktir (Okay ve ark., 1990).

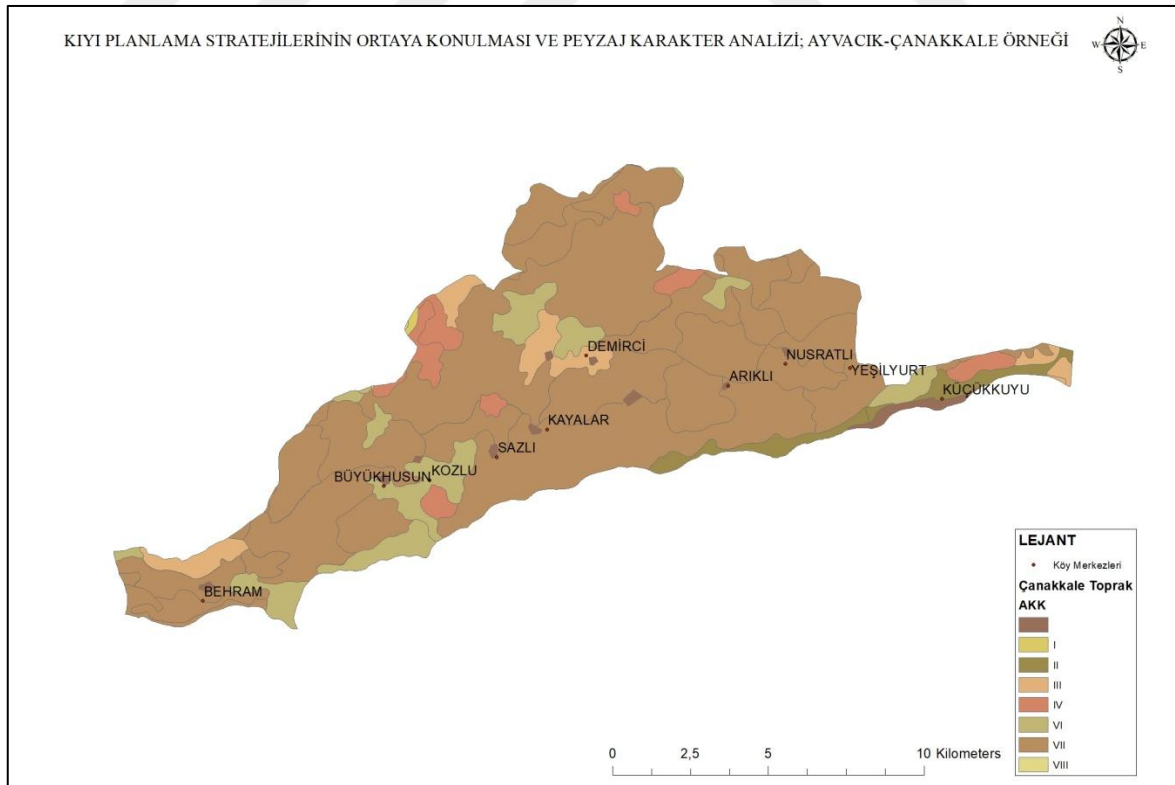
Jeotermal enerji, fosil enerji kaynakları ile karşılaştırıldığında, çevre ile uyumlu ve temiz kaynaklar olarak kabul edilir (Şanlıyüksel ve Baba 2007). Ayvacık sınırları içinde bulunan Tuzla Köyü, ülkemizin önemli jeotermal alanlarından. Tuzla jeotermal alanı lokalite olarak kuzeybatı Anadolu'da, Çanakale'nin 80 km. güneyinde ve Ege Denizi'ne 5 km. uzaklıkta bulunmaktadır. Bölgede derinliği 50-100 m. arasında değişen yaklaşık 10

adet kuyu vardır. Sıcaklık bakımından Türkiye'nin en önemli 3. sahası olan bölgedeki termal suyun sıcaklığı 173 °C yi bulmaktadır (Yağan, 2008). Alanda biyotitli gnays, metamorfik kayalar, kalkışist ve kuvarşistler yer alır. Bu kayaların yanında farklı olarak dolomitik, mermer ve kristalize kireçtaşları olduğu görülür (Gevrek ve ark., 2015).

3.2.5. Toprak

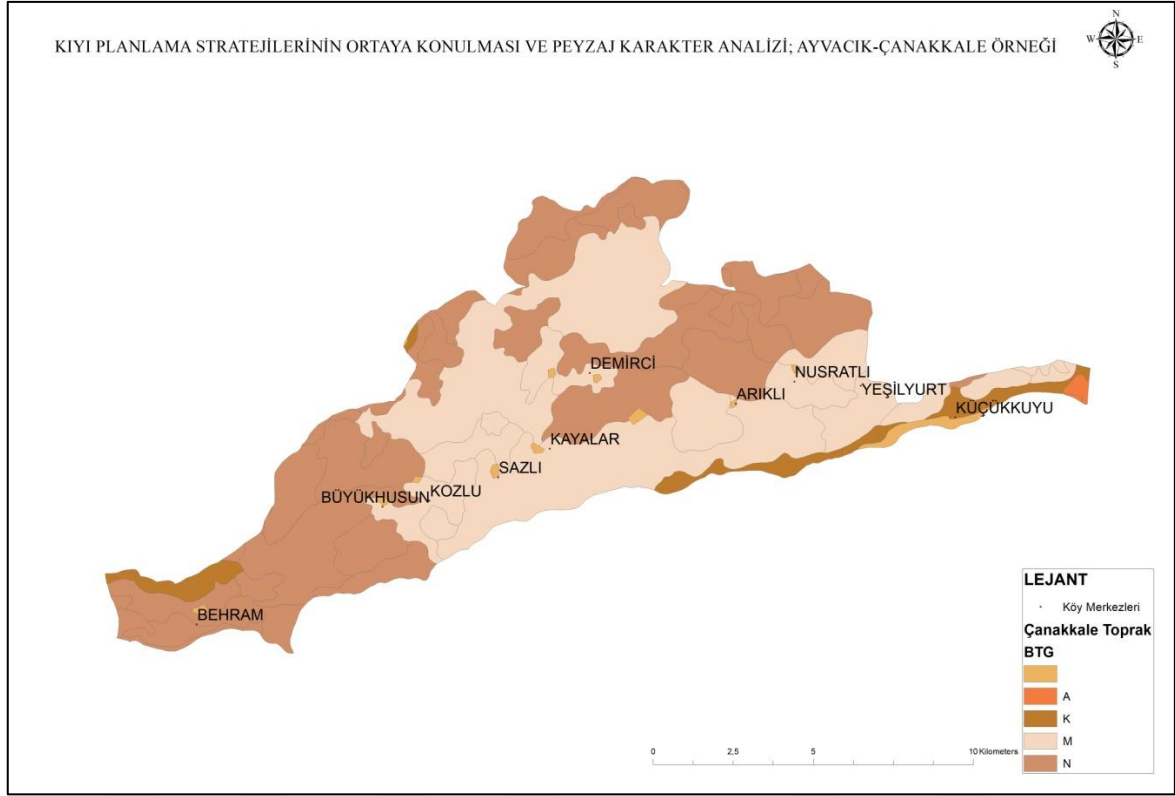
Çanakkale İli Tarım ve Orman Müdürlüğü 2017 Brifing Raporu (Anonim, 2018a)'na göre; Ayvacık ilçesi toplam yüzölçümü 89288 ha. olup Çanakkale ilinin %9'unu karşılamaktadır. Ayvacık ilçesinin işlenebilir arazisi 33256 ha., orman ve fundalık alanları 33321 ha., çayır ve mera alanları 8122 ha., diğer arazileri (yerleşim yerleri vs.) 14589 ha'dır. Sulamaya elverişli olan arazileri ise 5999 ha.'dır.

Alüvyal topraklar 1327 ha., kolüvyal topraklar 3298 ha., kahverengi orman toprakları 10533 ha., kireçsiz kahverengi orman toprakları 68108 ha., kırmızı kahverengi Akdeniz toprakları 1132 ha., rendzinalar 2140 ha., ırmak taşkın yatakları 269 ha., sahil kumulu 167 ha., yoğun yerleşim 69 ha., su yüzeyi 109 ha.'dır (Önder ve ark., 2004). Şekil 3.3'te büyük toprak grupları gösterilmiştir.

Şekil 3.3. Araştırma alanının arazi kullanım kabiliyet sınıfları (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2010'dan yararlanılarak)

Arazi kullanım sınıfları ise I., II., III., IV., VI., VII. sınıf toprak grupları olarak Şekil 3.4’te gösterilmiştir.

Şekil 3.4. Araştırma alanının büyük toprak grupları (Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2010’dan yararlanılarak)

3.2.6. Bitki Örtüsü

Ayvacık ilçesinin yüz ölçümünün bir kısmı ormanlık diğer bir kısmı ise makiliktir. Ormanlarda kızılçam ve karaçam gibi iğne yapraklı ağaçların yanı sıra meşe, çınar ve kızılğaç gibi yapraklarını döken ağaç cinsleri de bulunur. Makilik alanları; mersin, pınar meşesi, palamut meşesi, delice, kekik ve çalılıklar örter (Yallagöz, 2010).

Çanakkale’nin denize yakın bölgelerinde maki ve frigana doğal bitki örtüsü olarak görülmektedir. Ayvacık ve Ezine ilçelerinin bazı bölümleri ve Biga ilçesinin kuzeyinde bulunan alanlarda; maki ve frigana bitki örtüsü yanında her dem yeşil meşelerden Pırnal Meşesi (*Quercus ilex*) ve Kermes Meşesi (*Quercus coccifera*), bu alanların özel doğal bitki örtüsü arasında yer almaktadır. Küçükkuşu’da ise zeytinlik alanlar baskın oluşum içerisindedir (Doğa Turizm Master Planı, 2013-2023). Özellikle Ayvacık bölgesi ve civarında, batı kesimlerdeki tahrip olmuş kızılçam (*Pinus brutia*) sahalarında; akçakesme (*Phyllaria latifolia*), kuzeybatı kesimdeki Ezine-Bayramiç civarı ile doğu kesimdeki

Pazarköy civarında mazı meşesi (*Quercus infectoria*), katran ardıcı (*Juniperus oxycedrus*) ve karaçalı (*Paliurus spina-christi*) gibi çalı gruplarının baskın olduğu görülmektedir (Özel, 1998).

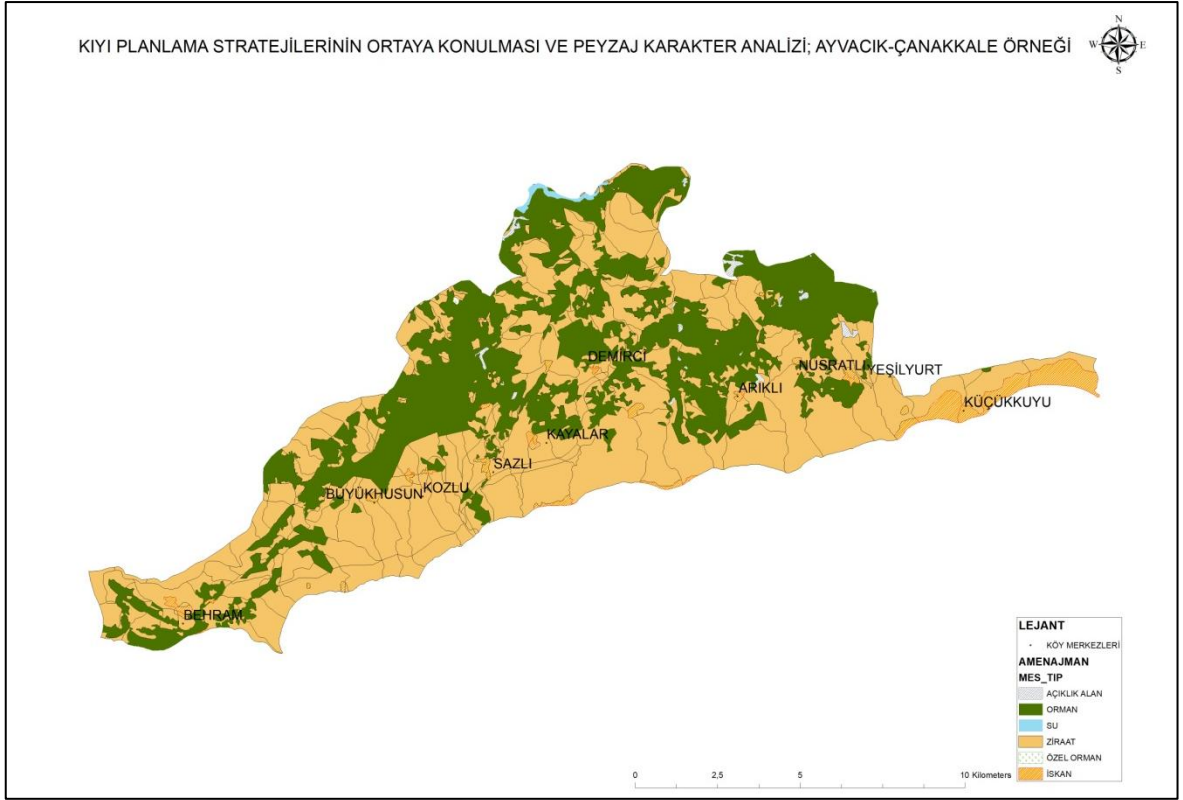
Araştırma alanı, Kazdağı florasına kayıtlı 900 taksonun sadece 30'u Kazdağı'na özel olmak üzere 31 nadir bitki türünün yer aldığı bitki türlerine sahiptir. Kazdağı florasında önemli endemik bitki türlerinin bulunmasından dolayı burası, Önemli Bitki Alanı (ÖBA) olarak belirlenmiştir (Genç, 2008).

Çizelge 3.2' de Ayvacık bölgesinde bulunan ağaç, ağaççık ve çalı türleri ile otsu bitkiler verilmiştir:

Çizelge 3.2. Ayvacık ilçesi bitki türleri

Ağaçlar	Ağaççık ve Çalılar	Otsu Bitkiler
Kızıldağ - <i>Pinus brutia</i>	Akçakesme - <i>Phyllirea latifolia</i>	<i>Thymus sp.</i>
Meşe - <i>Quercus petraea</i>	Kocayemiş - <i>Arbutus unedo</i>	<i>Salvia sp.</i>
Çınar - <i>Platanus orientalis</i>	Sandal - <i>Arbutus andrachne</i>	<i>Verbascum sp.</i>
Ceviz - <i>Juglans sp.</i>	Funda - <i>Erica arborea</i>	<i>Fragaria vesca</i>
Zeytin - <i>Olea europa</i>	Tespah - <i>Styrax officinalis</i>	<i>Hedera helix</i>
Kızılağaç - <i>Alnus sp.</i>	Karaçalı - <i>Paliurus spina-christi</i>	<i>Pteridium sp.</i>
Servi - <i>Cupressus sempervirens</i>	Böğürtlen - <i>Rubus sp.</i>	<i>Medicago sp.</i>
	Meşe - <i>Quercus sp.</i>	<i>Graminea sp.</i>
	Ardıç - <i>Juniperus oxycedrus</i>	
	Kuşburnu - <i>Rosa canina</i>	

Şekil 3.5. Araştırma alanının amenajman haritası (Çanakkale Orman Bölge Müdürlüğü, 2010'dan yararlanılarak)

3.2.7. Yabani Hayat

Çanakkale'nin omurgalı faunasını; balıklar, memeliler, kuşlar, amfibyumlar ve sürüngenler oluşturmaktadır. Avrupa, Asya ve Afrika göç yolları arasında bir köprü görevi gören Çanakkale, Türkiye'de yer alan kuş türlerinin yarısına sahiptir. Özellikle kartal, doğan, şahin, keklik, çulluk, tahtalı, martı, sumru, bülbül, ardıç en zengin türlerin başında gelmektedir.

Orman Bakanlığı, (1995) ve Tok, (2005)'a göre; Çanakkale'de bulunan memeli türleri arasında en sık rastlananlar; ayı, karaca, yaban kedisi, su samuru, sincap, yaras, kirpi, tavşan, porsuk, sansar, tilki ve yaban domuzudur. Çanakkale'nin omurgasız faunasını ise birçok türüne ev sahipliği yaptığı böcekler, yengeçler, mercanlar ve hidraller oluşturmaktadır. Kazdağı Milli Parkı'nda 5 familyaya dahil olan 10 tür tatlısu balığı olduğu tespit edilmiştir. Avifauna bakımından zengin kabul edilebilecek parkta, 82 kuş türü tespit edilmiştir. Parkta ayrıca 18 memeli tür, 21 amfibi ve 100 sürüngen yaşamaktadır (Arı ve Soykan, 2006).

3.3. Araştırma Alanının Kültürel Özellikleri

3.3.1. Nüfus

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2017 genel nüfus sayımına göre, Ayvacık ilçe nüfusu 32.136'dır. Ayvacık nüfusu 2013 yılı nüfusu ise 30.735 kişi olup, nüfusun 16.063'ü erkek, 16.073'ü kadındır. İlçe nüfusu 8.920 kişi, belde ve köy nüfusu toplamı ise 23.216 kişi olmuştur (TÜİK, 2017).

3.3.2. Ekonomik Yapı

3.3.2.1. Tarım ve Hayvancılık

Tarım alanlarının dağılımı; hububat 4.210 ha., bakliyat 3.100 ha., pamuk 410 ha., çeşitli meyvelikler 4.080 ha., antep fıstığı 1.805 ha., bağ 97 ha., yem bitkileri 1.089 ha., sebze 4.154 ha., zeytinlik alan 12.200 ha., nadas ve otlak alan 3.395 ha.'dır (Keskin, 2008).

Çanakkale İli Tarım ve Orman Müdürlüğü 2017 Brifing Raporu (Anonim, 2018a)'na göre; 13.863 adet büyükbaş sığır, 70.350 adet koyun, 26.700 adet kıl keçisi olmak üzere toplam büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayısı 110.913'tür.

3.3.2.2. Turizm

Ayvacık ilçesinin yaklaşık 115 km.'ye varan sahil şeridi ve yörede bulunan antik yerleşim merkezleri nedeniyle, turizme yönelik yatırımlar artmıştır. Bu yatırımlar daha çok Küçükkuyu, Yeşilyurt Köyü, Adatepe Köyü, Behram Köyü ve Gülpınar civarında yoğunlaşmaktadır (Yallagöz, 2010). Ayvacık ilçesinde 2 adet yatırım belgeli, 13 adet turizm işletme belgeli ve 106 adet belediye belgeli olmak üzere toplam 121 adet konaklama tesisi bulunmaktadır. Ayvacık %24,9'luk oda sayısı ve %26'lık yatak sayısı oranıyla, konaklama ihtiyacının büyük bir kısmını karşılamaktadır. Konaklama tesislerine gelen günübirlik turistlerin sayısı 159.850 iken, geceleleyen turist sayısı 239.929'dur (Çanakkale İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, 2013).

Kırsal turizm; kişilerin doğal ortamlarda dinlenmek, eğlenmek ve farklı kültürlerle bir arada olmak amacıyla bir kırsal yerleşmeye gidip, orada konaklamaları ve o yöreye özgü etkinlikleri izlemeleri ya da katılımlarıyla gerçekleşen bir turizm türüdür (Soykan, 1999). Çanakkale İli'nde kırsal turizm potansiyeli olan yerler olarak belirlenen doğal ve kültürel alanlar içerisinde Ayvacık Yöresi'nin geçtiği görülmektedir. Ayvacık Yöresi'nde bulunan Kazdağı Milli Parkı ve Assos/Behramkale, kırsal turizm için oldukça uygundur. Özellikle Kazdağı, birçok kırsal turizm aktivitesinin yapılabileceği bir alandır (Yallagöz, 2010). Kırsal turizm aktivitesi olarak plato turizmi, ata binmek, bisiklet turu, ekolojik tarım

turizmi, foto safari, bitki gözlemciliği, gastronomi, kuş gözlemciliği, denizaltı dalışı, doğa yürüyüşü gibi birçok aktivite yapılabilir.

Ekoturizm; ekolojik turizmin kısaltılmış halidir. Eko-turizm, doğayı bozmayan ve koruyan bir turizm anlayışını ifade etmektedir (Kaypak, 2010). Ekoturizm ile kültür turizmi arasında kalmış zengin potansiyele sahip gastronomi turizmi Ayvacık çevresinde mevcuttur. Bu doğal özelliklerin bozulmadan sürdürülebilirliği sağlanmalıdır.

3.4. Yöntem

Araştırma yöntemi olarak; Mücher et al. (2003) ve Wascher, (2005)'in peyzaj karakter analizi yaklaşımlarından yararlanılmıştır.

Bu çerçevede gerçekleştirilen çalışma, 4 aşamadan oluşmaktadır. İlk aşamada çalışma konusuna yönelik önceki çalışmaların incelenmiş ve alana yönelik yazılı ve basılı veriler temin edilmiş ve irdelenmiştir. İkinci aşamada peyzajların analizinde kullanılacak veriler, ArcGIS 10.5 yazılımı kullanılarak sayısal ortama aktarılmış, peyzaj karakterlerinin analizi için gerekli veri setleri hazırlanmıştır. Çizelge 3.3'de bu çalışma çerçevesinde, peyzajların sınıflandırılmasında kullanılan veri setleri görülmektedir.

Çizelge 3.3. Ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde kullanılan veriler

Ulusal Düzeyde	İklim + Yer şekli + Kayaç yapısı + Arazi örtüsü
Bölgesel Düzeyde	İklim + Yer şekli + Kayaç yapısı + Büyük toprak grubu + Arazi örtüsü
Yerel Düzeyde	İklim + Yer şekli + Kayaç yapısı + Büyük toprak grubu + Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfları + Eğim + Arazi örtüsü

Ayrıca; Ulusal, Bölgesel ve Yerel düzeyde peyzaj sınıflandırması anahtarlarının (Çizelge 3.4, 3.5 ve 3.6) oluşturulmasında; Uzun ve ark., (2010) ile Coşkun Hepcan ve ark. (2012)'nin çalışmaları kullanılmıştır. Buna göre; peyzajlar çeşitli veriler (arazi örtüsü, kayaç yapısı, büyük toprak grubu gibi) temelinde tanımlanmaktadır. Ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde değerlendirmeye alınan sayısal veri katmanları karşılaştırılmaktadır. Her bir peyzaj tipi, içerdiği verilere göre simgelerle ifade edilmektedir.

Çizelge 3.4. Ulusal düzeyde peyzaj sınıflandırması anahtarı (Uzun ve ark., 2010; Hepcan Çoşkun ve ark., 2012)

İklim	Yer şekli	Kayaç yapısı
A. Çok nemli B4. Nemli B3. Nemli B2. Nemli B1. Nemli C2. Yarı nemli C1. Yarı kurak-az nemli D. Yarı kurak	D. Dağlar T. Tepeler Y. Yayla ve yazılar V. Vadiler O. Ovalar	0. Alüvyon 1. Kumtaşı, konglomera, filiş 2. Kil, marn, kalker ardalaması 3. Kalker, mermer 4. Şist, gnays 5. Şist, gnays, mermer, kuvarsit ardalaması 6. Volkanik tüf, ignimbrit 7. Volkanik lav, anglomera 8. Ofiolit, serpentine 9. Plutonikler
Arazi örtüsü		
1. Yapay Bölge YSY. Şehir yapısı YSU. Endüstri, ticaret ve ulaşım YMI. Maden-boşaltım sahaları YYA. Yapay, tarımsal olmayan yeşil alan 2. Tarımsal Alanlar TEA. Ekilebilir alanlar TSÜ. Sürekli ürünler TME. Meralar TKT. Karışık tarım alanları	3. Orman ve yarı doğal alanlar DOR. Orman DMO. Maki veya otsu bitki DBO. Bitki örtüsü az ya da olmayan alanlar 4. Sulak alanlar IKB. Karasal bataklık IDI. Denize yakın sulak alanlar 5. Su yapıları SKS. Karasal sular SDS. Deniz suları	

Çizelge 3.5. Bölgesel düzeyde peyzaj sınıflandırması anahtarı (Uzun ve ark., 2010; Hepcan Çoşkun ve ark., 2012)

İklim	Yer şekli	Kayaç yapısı	Büyük toprak grupları
MegaA	O0. Düz ova ve vadi tabanları	0. Alüvyon	P Kırmızı Sarı Podzolik Topraklar
MezoB4	O1. Şekilli ovalar	1. Kumtaşı, konglomera, fliş	G Gri Kahverengi Podzolik Topraklar M Kahverengi Orman Toprakları
MezoB3	V2. Yapıya uyumlu dar, uzun oluklar	2. Kil, marn, kalker ardalaması	N Kireçsiz Kahverengi Orman Toprakları
MezoB2	V3. Büyük vadiler	3. Kalker, mermer	CE Kestanerengi Topraklar
MezoB1	Y4. Yazılar, Neojen üzerinde D III düzeyleri	4. Şist, gnays	D Kırmızımsı Kestanerengi Topraklar
MicroC2	Y5. Yaylalar, Neojenden yaşlı formasyonlar üzerinde D II yüzeyleri	5. Şist, gnays, mermer, kuvarsit ardalaması	T Kırmızı Akdeniz Toprakları
TundraD	T6. Yassı doruklu D I, D II aşınım yüzeyi tepeler	6. Volkanik tüf, ignimbrit	E Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları
DonE	T7. Sivri doruklu, sarp tepeler	7. Volkanik lav, anglomera	B Kahverengi Topraklar
	D8. Yassı doruklu, D I, D II aşınım yüzeyi dağlar	8. Ofiolit, serpentine	U Kireçsiz Kahverengi Topraklar
	D9. Sivri doruklu, sarp dağlar	9. Plutonikler	F Kırmızımsı Kahverengi Topraklar
			R Rendzinalar
			V Vertisoller
			X Sierozemler
			L Regosoller
			X Bazaltik Topraklar
			Y Yüksek Dağ Çayır Topraklar A Alüvyal Topraklar
			H Hidromorfik Topraklar
			S Alüvyal Sahil Topraklar
			K Kolüvyal Topraklar
			C Tuzlu-Alkali ve Tuzlu-Alkali Karışığı Toprakları
			O Organik Topraklar

Çizelge 3.5'in devamı

Arazi örtüsü			
1. Yapay Bölge YSY 1.1 Şehir yapısı YSY 111 Sürekli şehir yapısı YSY 112 Kesikli şehir yapısı YSU 1.2 Endüstri, ticaret ve ulaşım Birimleri YSU 121 Endüstriyel veya ticari alanlar YSU 122 Karayolları, demiryolları veya ilgili alanlar YSU 123 Limanlar YSU 124 Havaalanları YMI 1.3 Maden, boşaltım, inşaat sahaları YMI 131 Maden çıkarım alanları YMI 132 Boşaltım alanları YMI 133 İnşaat alanları YYA 1.4 Yapay, tarımsal olmayan yeşil alan YYA 141 Yeşil şehir alanları YYA 142 Spor ve eğlence alanlar	2. Tarımsal Alanlar TEA 2.1 Ekilebilir alanlar TEA 211 Sulanmayan ekilebilir alanlar TEA 212 Sürekli sulanan alanlar TEA 213 Pirinç tarlaları TSÜ 2.2 Sürekli ürünler TSÜ 221 Üzüm bağları TSÜ 222 Meyve bahçeleri TSÜ 223 Zeytinlikler TME 2.3 Meralar TME 231 Meralar TKT 2.4 Karışık tarım alanları TKT 241 Tek ve çok yıllık ürünler bulunan tarım alanları TKT 242 Karışık tarım alanları TKT 243 Doğal bitki örtüsü	3. Orman ve yarı doğal alanlar DOR 3.1 Orman DOR 311 Geniş yapraklı orman DOR 312 İğne yapraklı orman DOR 313 Karışık orman DMO 3.2 Maki veya otsu bitkiler DMO 321 Doğal çayırliklar DMO 322 Fundalıklar DMO 323 Sklerofil bitki örtüsü DMO 324 Bitki değişim alanları DBO 3.3 Bitki örtüsü az ya da olmayan alanlar DBO 331 Sahil, kumsal, kumluk DBO 332 Çıplak kayalıklar DBO 333 Seyrek bitki alanları DBO 334 Yanmış alanlar	4. Sulak alanlar IKB 4.1 Karasal bataklık IKB 411 Bataklıklar IKB 412 Turbalıklar IDI 4.2 Denize yakın sulak alanlar IDI 421 Tuz bataklığı IDI 422 Tuzlalar I DI 423 Gel-git ile oluşan düzlükler 5. Su yapıları SKS 5.1 Karasal sular SKS 511 Su yolları SKS 512 Su kütleleri SDS 5.2 Deniz suları SDS 521 Kıyı lagünleri SDS 522 Nehir ağızları SDS 523 Nehir ve okyanus

Çizelge 3.6. Yerel düzeyde peyzaj sınıflandırması anahtarı (Uzun ve ark., 2010; Hepcan Çoşkun ve ark., 2012)

İklim	Yer şekli	Kayaç yapısı	Büyük toprak grupları
Mega A	O0. Düz ova ve vadi tabanları	0. Alüvyon	P Kırmızı Sarı Podzolik Topraklar
Mezo B4	O1. Şekilli ovalar	1. Kumtaşı, konglomera, fliš	G Gri Kahverengi Podzolik Topraklar
Mezo B3	V2. Yapıya uyumlu dar, uzun oluklar	2. Kil, marn, kalker ardalaması	M Kahverengi Orman Toprakları
Mezo B2	V3. Büyük vadiler	3. Kalker, mermer	N Kireçsiz Kahverengi Orman Toprakları
Mezo B1	Y4. Yazılar, Neojen üzerinde D III düzeyleri	4. Şist, gnays	CE Kestanerengi Topraklar
Micro C2	Y5. Yaylalar, Neojenden yaşlı formasyonlar	5. Şist, gnays, mermer, kuvarsit	D Kırmızımsı Kestanerengi Topraklar
Micro C1	üzerinde D II yüzeyleri	ardalaması	T Kırmızı Akdeniz Toprakları
Tundra D	T6. Yassı doruklu D I, D II aşınım yüzeyi tepeler	6. Volkanik tuf, ignimbrit	E Kırmızı Kahverengi Akdeniz Toprakları
Don E	T7. Sivri doruklu, sarp tepeler	7. Volkanik lav, anglomera	B Kahverengi Topraklar
	D8. Yassı doruklu, D I, D II aşınım yüzeyi dağlar	8. Ofiolit, serpentine	U Kireçsiz Kahverengi Topraklar
	D9. Sivri doruklu, sarp dağlar	9. Plutonikler	F Kırmızımsı Kahverengi Topraklar
			R Rendzinalar
			V Vertisoller
			X Sierozemler
			L Regosoller
			X Bazaltik Topraklar
			Y Yüksek Dağ Çayır Topraklar
			A Alüvyal Topraklar
			H Hidromorfik Topraklar
			S Alüvyal Sahil Topraklar
			K Kolüvyal Topraklar
			C Tuzlu-Alkali ve Tuzlu-Alkali Karışığı Toprakları
			O Organik Topraklar

Çizelge 3.6'nın devamı

Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıfı			
I. Toprak işlemeli tarıma elverişli	III. Toprak işlemeli tarıma elverişli	V. Toprak işlemeli tarıma elverişsiz	VII. Toprak işlemeli tarıma elverişsiz
II. Toprak işlemeli tarıma elverişli	IV. Toprak işlemeli tarıma elverişli	VI. Toprak işlemeli tarıma elverişsiz	VIII. Tarıma elverişsiz
Arazi örtüsü			
1. Yapay Bölge YSY 1.1 Şehir yapısı YSY 111 Sürekli Şehir yapısı YSY 112 Kesikli şehir yapısı YSU 1.2 Endüstri, ticaret ve ulaşım Birimleri YSU 121 Endüstriyel veya ticari alanlar YSU 122 Karayolları, demiryolları veya ilgili alanlar YSU 123 Limanlar YSU 124 Havaalanları YMI 1.3 Maden, boşaltım, inşaat sahaları YMI 131 Maden çıkarım alanları YMI 132 Boşaltım alanları YMI 133 İnşaat alanları YYA 1.4 Yapay, tarımsal olmayan yeşil alan YYA 141 Yeşil şehir alanları YYA 142 Spor ve eğlence alanlar	2. Tarımsal Alanlar TEA 2.1 Ekilebilir alanlar TEA 211 Sulanmayan ekilebilir alanlar TEA 212 Sürekli sulanan alanlar TEA 213 Pirinç tarlaları TSÜ 2.2 Sürekli ürünler TSÜ 221 Üzüm bağları TSÜ 222 Meyve bahçeleri TSÜ 223 Zeytinlikler TME 2.3 Meralar TME 231 Meralar TKT 2.4 Karışık tarım alanları TKT 241 Tek ve çok yıllık ürünler bulunan tarım alanları TKT 242 Karışık tarım alanları TKT 243 Doğal bitki örtüsü	3. Orman ve yarı doğal alanlar DOR 3.1 Orman DOR 311 Geniş yapraklı orman DOR 312 İğne yapraklı orman DOR 313 Karışık orman DMO 3.2 Maki veya otsu bitkiler DMO 321 Doğal çayırlıklar DMO 322 Fundalıklar DMO 323 Sklerofil bitki örtüsü DMO 324 Bitki değişim alanları DBO 3.3 Bitki örtüsü az ya da olmayan alanlar DBO 331 Sahil, kumsal, kumluk DBO 332 Çıplak kayalıklar DBO 333 Seyrek bitki alanları DBO 334 Yanmış alanlar	4. Sulak alanlar IKB 4.1 Karasal bataklık IKB 411 Bataklıklar IKB 412 Turbalıklar IDI 4.2 Denize yakın sulak alanlar IDI 421 Tuz bataklığı IDI 422 Tuzlalar I DI 423 Gel-git ile oluşan düzlükler 5. Su yapıları SKS 5.1 Karasal sular SKS 511 Su yolları SKS 512 Su kütleleri SDS 5.2 Deniz suları SDS 521 Kıyı lagünleri SDS 522 Nehir ağızları SDS 523 Nehir ve okyanus

Çizelgelerde yer alan anahtarlar yardımıyla; ulusal, bölgesel ve yerel düzeyde peyzaj karakter tipleri belirlenmiştir. Örneğin; bölgesel düzeyde “C1.D8.7.N.DMO323” olarak tanımlanan peyzaj tipi; yarı kurak-az nemli iklim özelliği gösteren, volkanik lav, anglomera kayaç yapısına ve kireçsiz kahverengi orman topraklarına sahip, sklerofil bitki örtüsüyle kaplı, yassı doruklu dağlık alanlardır.

Giderek artan turizm faaliyetleri nedeniyle; alanın turizm uygunluğu açısından analiz edilmesi kaynakların sürdürülebilir kullanımı açısından son derece önemli ve gereklidir. Kıyıları bu turizm faaliyetlerinin yarattığı/yaratabileceği baskının en yoğun olduğu alanlar arasındadır. Çalışmanın “Giriş” bölümünde ifade edildiği gibi, planlama ve stratejiler geliştirme süreçlerinde peyzajların tanımlanması son derece önemlidir. Alan kullanım kararları verilirken, peyzaj karakter tiplerinin dikkate alınması doğru sonuçlara ulaşılmasını sağlayacaktır. Bu düşünceden yola çıkılarak, alanın turizm faaliyetleri açısından potansiyelinin saptanması sürecinde; araştırmanın ilk bölümünde belirlenen peyzaj karakter tipleri temel alınmıştır. Bu aşamada; turizm faaliyetleri açısından belirleyici oldukları düşünülen “yer şekli”, “AKKS” ve “arazi örtüsü” katmanları 1 (az uygun) - 5 (en uygun) değer aralığında puanlanmış (Çizelge 3.7) ve her bir peyzaj karakter tipi kendi içinde değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme sürecinin sonunda karakter tiplerinin turizm potansiyeli puanı belirlenmiştir. Bu üç katman için alınabilecek en yüksek değer (15) ve en düşük değer (3) arasında bir değerlendirme skalası “3-7 (düşük), 8-12 (orta), 13-15 (yüksek)” oluşturulmuştur. Çalışmanın bu aşamasının sonucunda, her bir peyzaj karakter tipinin turizm fonksiyonu saptanmıştır.

Çizelge 3.7. Veri katmanları değerlendirme puanları

Yer şekli	Puan
O1. Şekilli ovalar	5
Y4. Yazılar, Neojen üzerinde D III düzeyleri	3
Y5. Yaylalar, Neojenden yaşlı formasyonlar üzerinde D II yüzeyleri	3
T6. Yassı doruklu D I, D II aşımın yüzeyi tepeler	4
D8. Yassı doruklu, D I, D II aşımın yüzeyi dağlar	4
AKKS	Puan
I. Toprak işlemeli tarıma elverişli	1
II. Toprak işlemeli tarıma elverişli	1
III. Toprak işlemeli tarıma elverişli	1
IV. Toprak işlemeli tarıma elverişli	1
V. Toprak işlemeli tarıma elverişsiz	1
VI. Toprak işlemeli tarıma elverişsiz	5
VII. Toprak işlemeli tarıma elverişsiz	5
VIII. Tarıma elverişsiz	5
Arazi örtüsü	Puan
DBO 331 Sahil, kumsal, kumluk	5
DBO 332 Çıplak kayalıklar	1
DMO 321 Doğal çayırliklar	2
DMO 323 Sklerofil bitki örtüsü	2
DMO 324 Bitki değişim alanları	2
DOR 311 Geniş yapraklı orman	5
DOR 312 İğne yapraklı orman	5
DOR 313 Karışık orman	5
SKS 511 Su yolları	5
SKS 512 Su kütleleri	5
TEA 211 Sulanmayan ekilebilir alanlar	1
TKT 242 Karışık tarım alanları	1
TKT 243 Doğal bitki örtüsü	3
TSÜ 223 Zeytinlikler	1
YMI 133 İnşaat alanları	1
YSU 122 Karayolları, demiryolları veya ilgili alanlar	3
YSY 112 Kesikli şehir yapısı	5
YYA 142 Spor ve eğlence alanlar	5

BÖLÜM 4

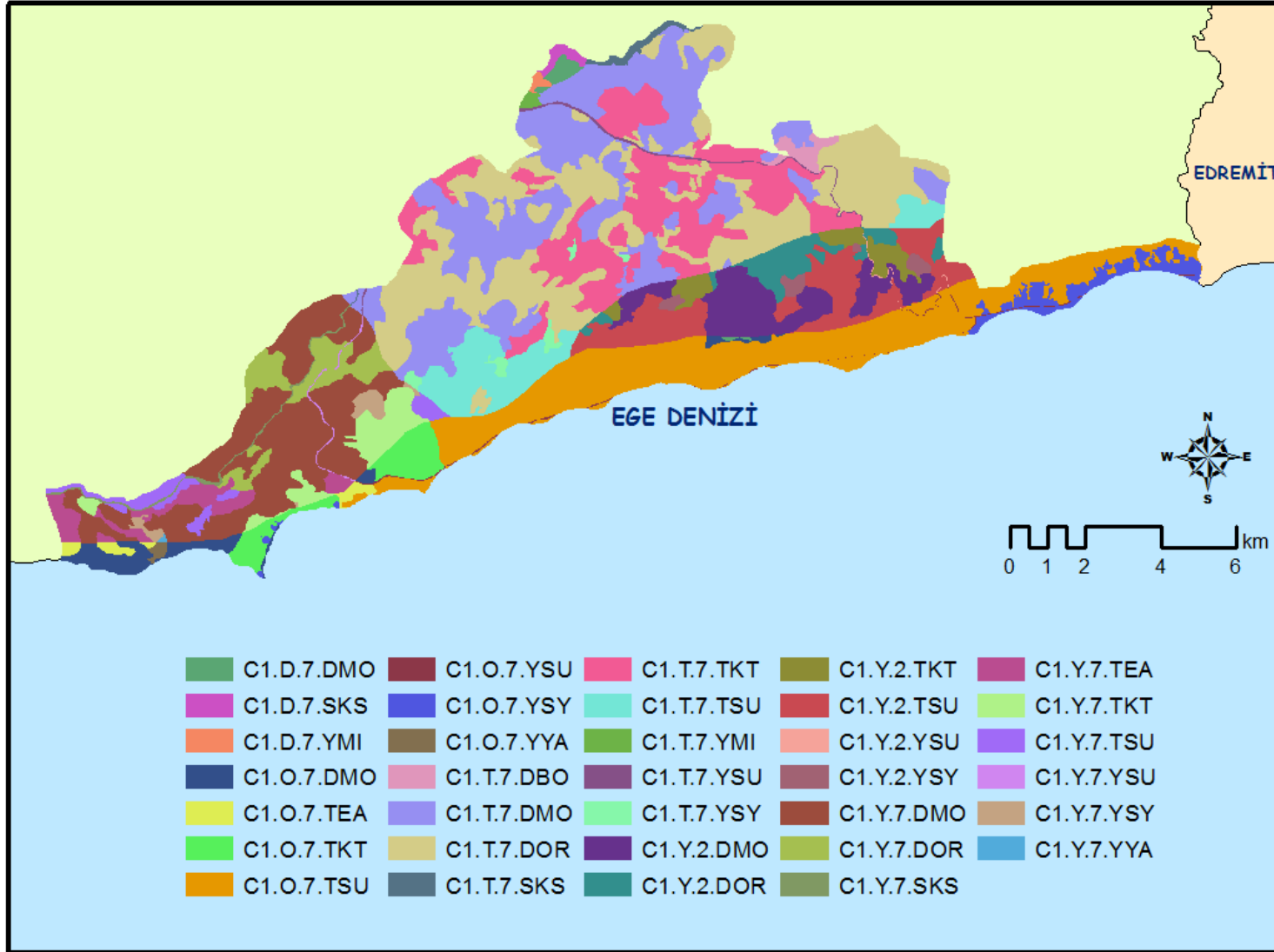
ARAŞTIRMA BULGULARI VE TARTIŞMA

4.1. Ulusal Ölçekte Peyzaj Karakter Tipleri

Çalışmada ulusal ölçekte; toplam 34 peyzaj tipi saptanmıştır (Şekil 4.1). Çalışma alanının; 72,6 km²'si tepelik, 46,8 km²'si yayla ve yazı, 28.8 km²'si ova ve 1.1 km²'si ise dağlık arazilerden oluşmaktadır. Ovalar alanın kıyı bölgelerinde, tepelik alanlar ise orta ve kuzey bölgelerinde yer almaktadır. Yayla ve yazılar doğu ve batıda, ovalık arazilerin hemen üstündedir. Tepelik alanın hemen kuzeyinde oldukça kısıtlı bir alanda dağlık arazi bulunmaktadır. Ulusal düzeyde arazi örtüsüne bakıldığında “Maki ve/veya Otsu Bitkiler” sınıfının en geniş (47 km²) alanı kapladığı görülmektedir. Hemen ardından 34,43 km² ile “Sürekli Tarım Ürünleri” ve 31,65 km² ile “Doğal Ormanlar” alanda önemli arazi örtüsü sınıfları olarak saptanmıştır. Alanda en geniş yüzölçümüne sahip tepelik alanların; yaklaşık %35’inde orman, %30’unda ise maki veya otsu bitkiler görülmektedir.

Alanda en geniş yüzölçümüne (25.27 km²) sahip peyzaj karakter tipi; “C1.T.7.DOR” olarak belirlenen ve “yarı kurak-az nemli iklim özelliği gösteren, volkanik lav ve angomera kayaç yapısına sahip, orman örtüsüyle kaplı” olarak ifade edilen alanlardır. Bu peyzaj tipi çalışma alanının orta ve batı bölgelerinde yer almaktadır.

Ulusal ölçekte bakıldığında, alandaki en baskın tarımsal peyzaj ögesi sürekli tarımsal ürünlerin arasında bulunan zeytinliklerdir. Yayla ve tepelik arazilerde de görülmekle beraber zeytinlikler en yoğun olarak ovalık arazilerdedir. Bu zeytin alanları, aynı zamanda alanın doğu sınırında yer alan Küçükkuşu Beldesi ve kıyı boyunca uzanan ve giderek artan turizm odaklı yapılaşmalarla bir arada bulunmaktadır.

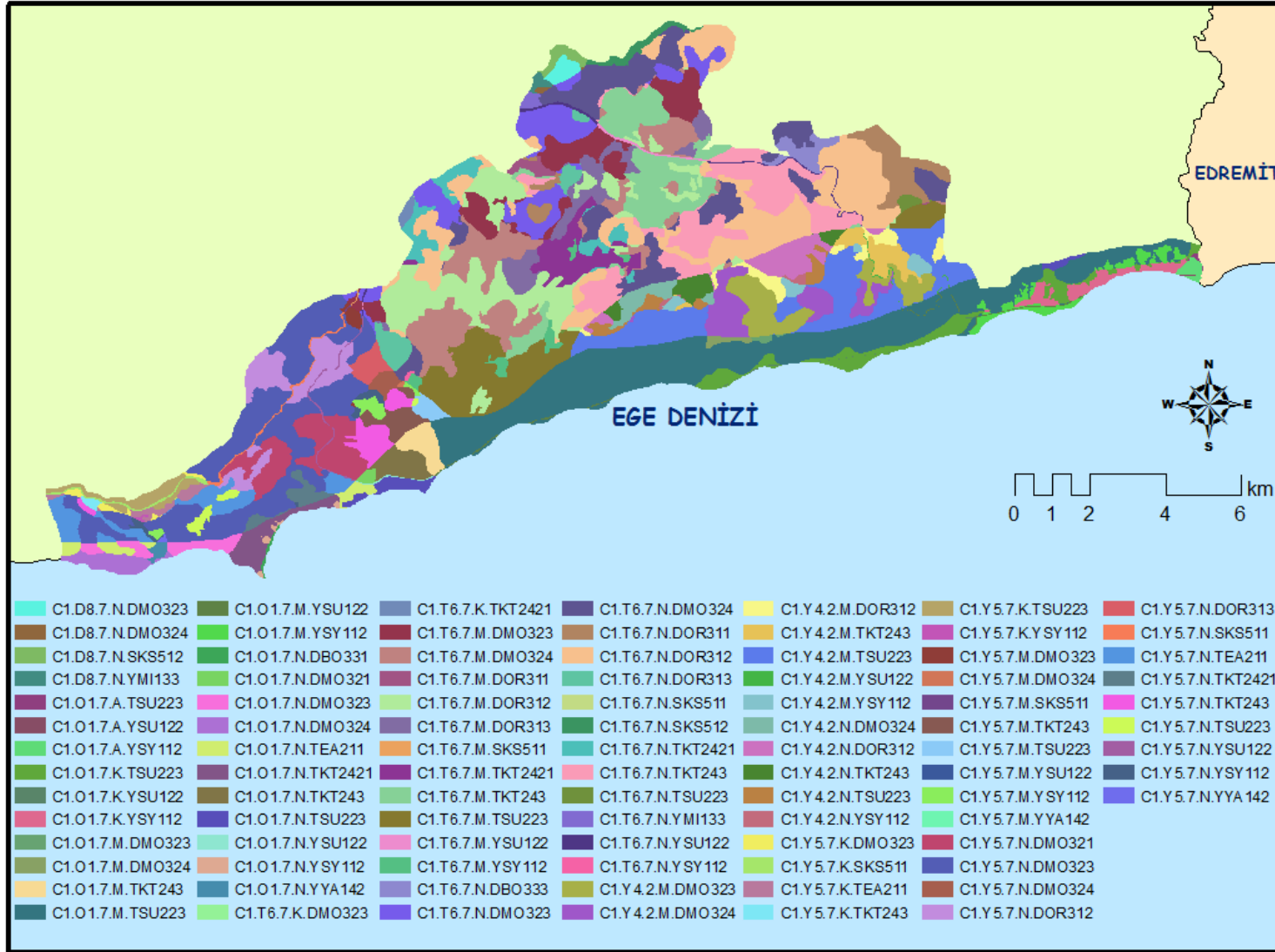
Şekil 4. 1. Ulusal ölçekte peyzaj karakter tipleri

4.2. Bölgesel Ölçekte Peyzaj Karakter Tipleri

Bölgesel ölçekte 93 adet peyzaj tipi saptanmıştır (Şekil 4.2). Bunların arasında 16,2 km²'lik yüzölçümüyle en baskın peyzaj tipi "C1.O1.7.M.TSU223" olarak kodlanan, "yarı kurak-az nemli iklim özellikleri gösteren, volkanik lav, anglomera kayaç yapısına sahip, kahverengi orman toprakları üzerindeki zeytinlik alanlar"dır. Bu alanlar, bütünüyle çalışma alanının orta ve doğu kıyılarında yer almaktadır. Zeytinlik alanlar aynı zamanda bölgesel ölçekte de en baskın tarımsal peyzaj ögesidir. Çalışma alanındaki zeytinliklerin %56'sı alanın güneyindeki ovalık arazilerde yer almaktadır.

İkinci baskın peyzaj tipi; 11 km²'lik yüzölçümüyle, "C1.T6.7.N.DOR312" olarak kodlanan ve "baskın peyzaj tipine benzer kayaç yapısına sahip, kireçsiz kahverengi orman toprakları üzerindeki iğne yapraklı ormanlarla kaplı, yassı doruklu tepelik alanlar" olarak tanımlanmıştır.

Bölgesel ölçekteki arazi örtüsü dağılımında zeytinlik alanlar; 34,43 km² ile en baskın öge olurken, iğne yapraklı ormanlar (24,47 km²) ve sklerofil birki örtüsü (24,38 km²) diğer önemli arazi örtüsü sınıfları olarak göze çarpmaktadır.

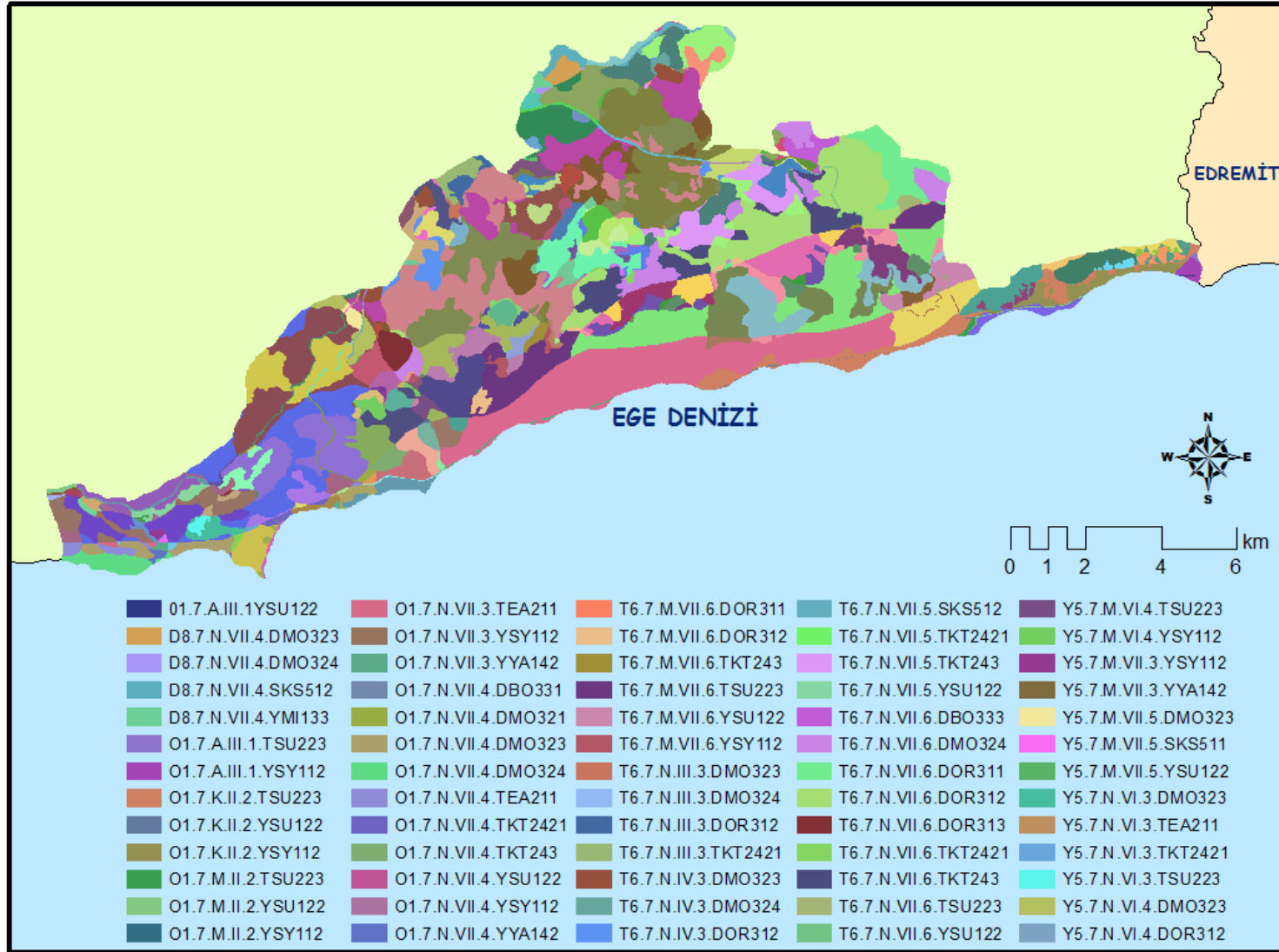

Şekil 4.2. Bölgesel ölçekte peyzaj karakter tipleri

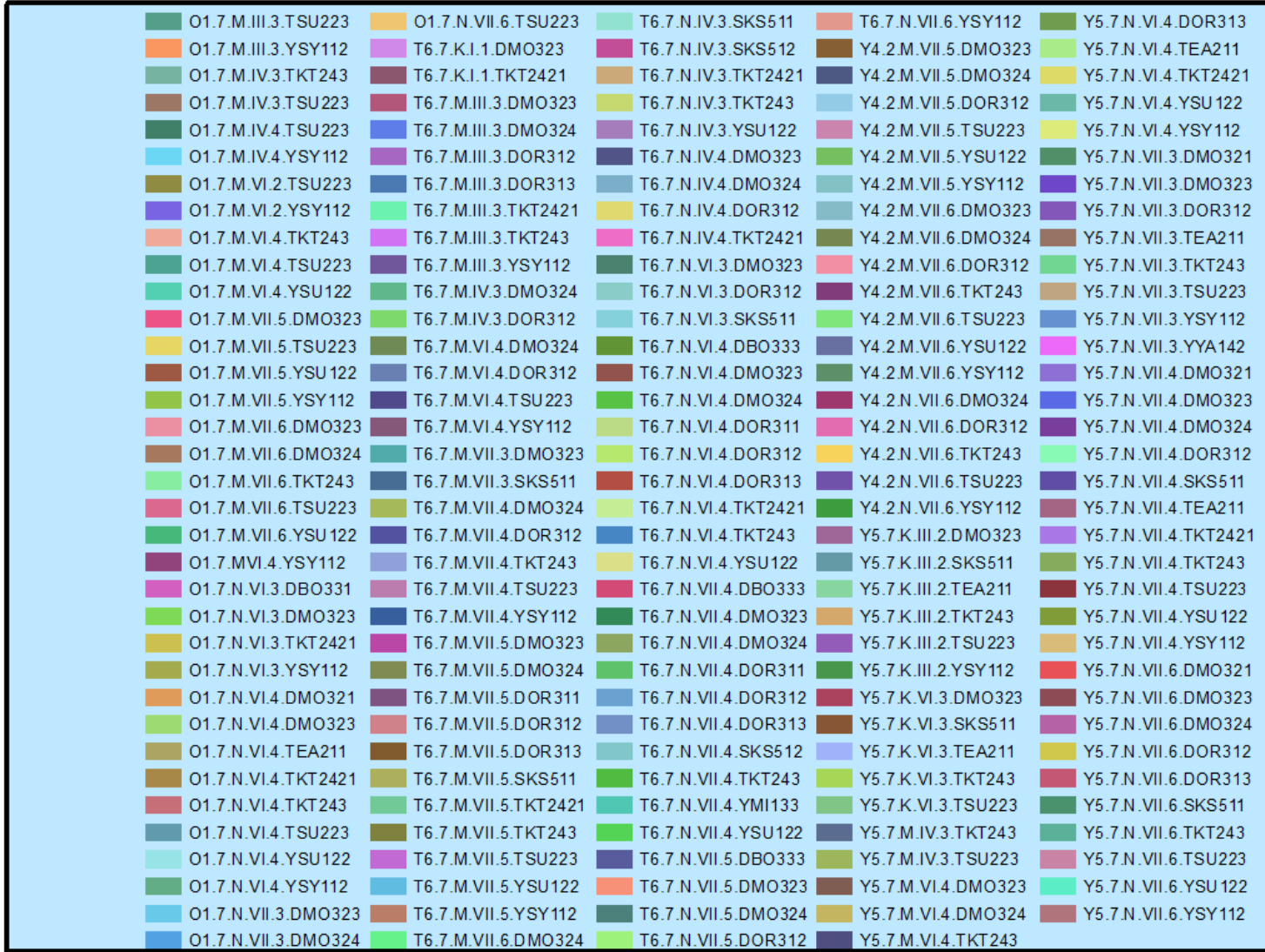
4.3. Yerel Ölçekte Peyzaj Karakter Tipleri

Yerel ölçekte 239 peyzaj tipi tanımlanmıştır (Şekil 4.3). Bunların arasında en geniş alanı (11,14 km²) “C1.O1.7.M.VII.6.TSU223” olarak kodlanan, “yarı kurak-az nemli iklim özellikleri gösteren, volkanik lav ve anglomerakayaç yapısına sahip, ova üzerindeki VII. sınıf eğimli arazilerdeki kahverengi orman topraklarına yayılmış zeytinlik alanlar” kaplamaktadır. Bu peyzaj tipinin tamamı çalışma alanının güneyindeki kıyı bölgelerinde yer almaktadır.

İkinci baskın peyzaj tipi, “C1.T6.7.M.VII.5.DOR312” olarak kodlanan, “diğer baskın peyzaj tipine benzer kayaç ve toprak yapısına sahip, yassı doruklu tepelik alanlar üzerine yayılan iğne yapraklı orman örtüsüyle karakterize edilmiş hafif eğimli araziler”dir. Bu peyzaj tipi, çalışma alanının orta ve kuzeye yakın bölgelerinde yer almaktadır.

Şekil 4.3. Yerel ölçekte peyzaj karakter tipleri

4.4. Turizm Fonksiyon Analizi

Ayvacak ilçesi, sahip olduğu doğal ve kültürel özellikler nedeniyle turizm sektörü açısından önemli bir destinasyon halini almıştır. Özellikle rekreatif kullanıma son derece uygun kıyı alanları, hem günübürlük hem de konaklamalı turizm için önemli bir potansiyel barındırmaktadır. Ayrıca Assos Antik Kenti'nin yanısıra, geleneksel yaşam özelliklerinin süregeldiği köy yerleşimleri de kültürel turizm açısından önemli bir kaynak oluşturmaktadır. Böylesi özellikli bölgelerin sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında mekânsal uygunlukların belirlenmesi büyük önem taşımaktadır. Peyzajların tanımlanması, bu mekânsal uygunluk analizlerinin önemli ve gerekli bir aşamasıdır.

Çalışmanın bu bölümünde, önceki başlıklarda tanımlanan yerel peyzaj karakter tipleri temel alınarak çalışma alanına yönelik bir turizm fonksiyon analizi yapılmış ve uygunluk değerleri saptanmıştır (Şekil 4.4).

Değerlendirme sonuçlarına göre; turizm fonksiyon değeri yüksek olan alanlar, çalışma alanının %25'ini kaplamaktadır. Özellikle, iğne yapraklı orman örtüsüyle kaplı tepelik araziler ve köy yerleşimleri bu yüksek değere sahip alanlardır. Ayrıca Assos Ören Yeri'nin bulunduğu bölge ve akarsular ile baraj göletleri de turizm fonksiyonu açısından yüksek değer almıştır.

Ancak, alanın turizm açısından değerlendirmesi yapılırken, zeytinliklerin mutlak surette korunması ve turizm amaçlı yapılaşmaya engel olunması gerekliliğinden yola çıkılarak, bu alanlara turizm uygunluğu açısından en düşük puan verilmiştir. Alandaki zeytinlikler büyük ölçüde kıyı bölgelerinde yer almaktadır. Bu nedenle kıyıları, rekreatif potansiyellerine rağmen yüksek uygunluk değeri alamamıştır.

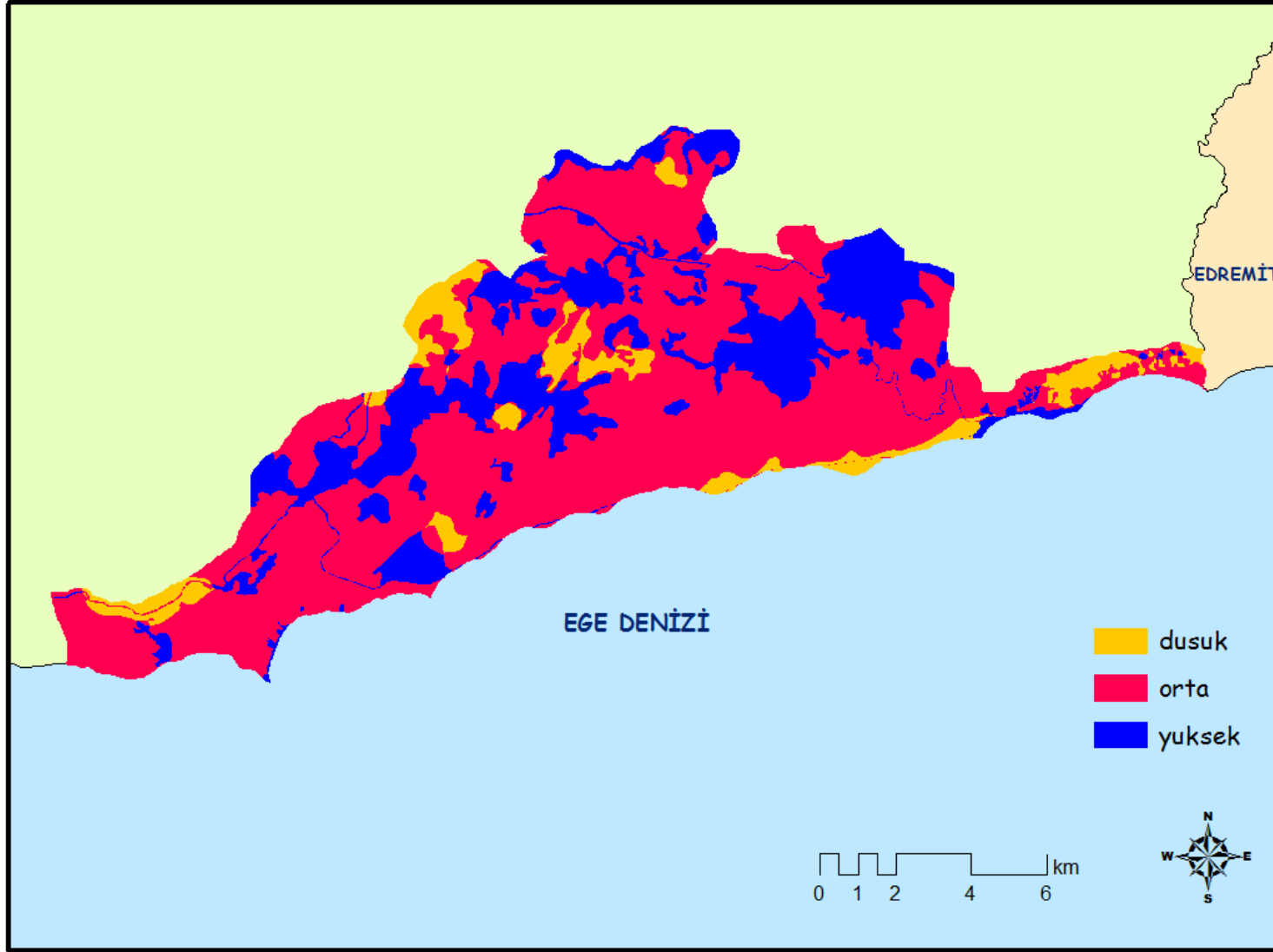
Turizm fonksiyonu açısından orta değer alan bölgeler 101,16 km² ile toplam alanın %68'ini oluşturmaktadır. Orta değer skalası çerçevesinde en yüksek puanı (12) alan peyzaj karakter tipleri; büyük ölçüde alanın kuzeydoğusunda, tepelik arazilerde doğal bitki örtüsüyle kaplı tarım alanlarıdır. Bu skalada en düşük puanı (8); özellikle IV. sınıf arazileri içeren peyzaj karakter tipleri almıştır.

Araştırma alanının %7'sinin turizm fonksiyon değeri "düşük" olarak belirlenmiştir. Bu durumdaki en büyük etken AKKS açısından II., III. ve IV. sınıf arazilerin varlığı ve bu alanlardaki alan kullanımlarının büyük ölçüde tarımsal faaliyetler olmasıdır. Örneğin; Küçükkuyu yerleşiminin hemen batısında bulunan ve Arıklı ile Ahmetçe köyleri sahillerini de içine alan kıyı kesiminde, özellikle II. sınıf tarım arazilerinin varlığı; bu bölgenin düşük değer almasında etkili olmuştur.

Bu değerlendirmelerin haricinde; kültürel fonksiyon açısından da çalışma alanı hem

Assos Ören Yeri'nin hem de köy yerleşimlerinin varlığı nedeniyle oldukça önemli bir potansiyel barındırmaktadır.

Şekil 4.4. Turizm fonksiyon uygunluk haritası

BÖLÜM 5

SONUÇ VE ÖNERİLER

Peyzaj karakterini oluşturan doğal ve kültürel peyzajların; korunması, planlanması ve yönetilmesi için, peyzajların tanımlanması ve sınıflandırılması gerekmektedir. Doğal ve kültürel özelliklerin zaman içindeki değişimleri ise peyzaj tiplerini oluşturmaktadır.

Avrupa Peyzaj Sözleşmesi'nde; peyzajın, yerel kültürlerin korunmasına önemli bir katkısı olduğu ve bunun da Avrupa kültürel ve doğal mirasının en önemli parçası olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca peyzajın, hem kırsal hem de kentsel alanlarda yaşam kalitesinin önemli bir parçası olduğu kabul edilmektedir. Bölge ve kent planlamalarında; ulaşım, sanayi, altyapı, turizm, rekreasyon, tarım, madencilik ve ormancılıkta daha genel bir ifadeyle dünya ekonomisindeki değişimlerin birçok durumda, peyzajların dönüşümünü hızlandırdığı ifade edilmektedir (Kap, 2006).

Kıyılar, rekreasyonel ve turistik bağlamda öne çıktığı gibi nitelikli peyzajlara ve peyzaj karakterine sahip olmaları anlamında da ön plana çıkmaktadırlar. Temelde peyzajların sınıflandırılması ve haritalanması, gelecekteki mekân planlama çalışmalarına bir altlık oluşturmak ve peyzajları sürdürülebilir bir çerçevede koruyup yönetmek için yapılmaktadır (Hepcan Coşkun ve ark., 2015).

Bu araştırmada; Ayvacık ilçesi, Assos-Küçükkuşu arasında kalan kıyı kesiminin ulusal, bölgesel ve yerel ölçekte peyzaj tiplerinin tanımlanması yapılmıştır. Ayrıca bu tanımlanan peyzaj tipleri temel alınarak, alanın turizm açısından uygunluk değerlendirmesi yapılmıştır.

Yapılan değerlendirmeler sonucunda; ulusal ölçekte 34, bölgesel ölçekte 93, yerel ölçekte 239 peyzaj karakter tipi tanımlanmıştır. Bu tanımlamalar ışığında alanda; arazi örtüsü olarak zeytinlik, iğne yapraklı orman ve maki ve/veya otsu bitkilerden oluşan arazi örtü formlarının baskın olduğu, tarımsal peyzaj olarak ise zeytinliklerin egemen peyzaj ögesi olduğu saptanmıştır.

Alan turizm fonksiyonu açısından değerlendirildiğinde; %25'lik bir bölümünün turizm fonksiyonu için yüksek değer aldığı saptanmıştır. Bu alanlar özellikle iğne yapraklı orman örtüsüyle kaplı tepelik alanlardır. Alanın kıyıları turizm ve rekreasyon için oldukça uygundur. Ancak kıyıların hemen hemen tamamında baskın arazi örtüsü zeytinliklerdir. Zeytin alanlarının mutlak korunması gerekliliğinden dolayı bu alanlara değerlendirmede düşük puan verilmiştir. Kıyıların turizm fonksiyon değeri orta olarak saptanmıştır.

Turizm çeşitli tipleriyle (ekoturizm, kırsal turizm vb.) her ne kadar doğal ve kültürel

peyzaja saygılı bir tutum içinde olsa da artan talep yıkıcı etkileri de beraberinde getirecektir. Bu açıdan, çalışma çerçevesinde yüksek değer alan her noktada turizm faaliyetlerine yönelinmesi ya da bu faaliyetlerin artırılması gerektiği sonucuna varılmamalıdır.

Turizm açısından çalışma alanının %68'i orta değer almıştır. Ancak bu değerlendirme çalışma ölçeğine paralel olarak yapılmıştır. Dolayısıyla bu skalada orta değer alan alanların hangi turizm türlerine uygun olduğu, ilerideki başka çalışmalarla ortaya konabilir. Böylece uygulama kararlarına daha belirgin etki oluşturacak sonuçlar elde edilebilecektir.

Kıyılar artan turizm faaliyetlerinden olumsuz etkilenen ilk alanlar olmaktadır. Çalışma alanı kıyıları da hem günübirlik, hem de konaklamalı turizm açısından özellikle Haziran-Eylül ayları arasında yoğun olarak kullanılmaktadır. Artan talep bu alanlarda yapılaşmayı da beraberinde getirmektedir. Çeşitli ölçeklerdeki tesisler hem kıyılarda hem de kıyı ardında; özellikle tarımsal faaliyetlerin, çeşitli ekonomik süreçlerin de olumsuz etkisiyle terk edilmesine yol açmaktadır.

Ayrıca günübirlik tesisler ya da konaklama tesislerine artan ihtiyaç, aynı zamanda alt ve üst yapının geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır. Özellikle karayollarının geliştirilmesi ihtiyacı kıyı alanları açısından belirgin riskler getirmektedir.

Değerlendirmeler sonucunda çalışma alanının %7'lik bir bölümü turizm fonksiyonu açısından düşük değer almıştır. Özellikle açısından I., II., III. ve IV. sınıf araziler, tarımsal faaliyetlerin devamlılığı açısından turizme uygun bulunmamıştır.

Kıyılar tüm dünyada çok farklı amaçlar için kullanılmıştır. Giderek artan ve çeşitlenen bu kullanımlar, kıyıların hassas ekolojilerinde geri dönülmez zararlara yol açmaktadır. Bu araştırma çerçevesinde irdelenen Assos-Küçükkuyu arasında kalan kıyı kesimi de özellikle turizm kullanımıyla baskı altındadır. Tarımsal peyzajın önemli bir ögesi olan zeytin arazileri de bu kullanım sonucunda zarar görmektedir.

Alanda bulunan zeytin ağaçları, bu bölgeyi diğer birçok kıyı bölgelerinden ayıran özelliktir. Zeytinlik alanların tahrip edilmemesi bu alanların korunması sağlanmalıdır.

Ilgar (2016)'ın da belirttiği gibi zeytin yetiştiriciliği çeşitli sorunlarla (hasad sorunu, teşviklerin yetersizliği, zararlılarla mücadele vb.) karşı karşıyadır. Kırsal halkın, ekonomik nedenlerle tarımsal faaliyetlerden uzaklaşması ve turizm sektörüne yönelmesi kıyılar üzerindeki kullanım yoğunluğunu artırmaktadır. Alan özellikle sağlıklı beslenme kültürünün gelişmesi ve yayılmasıyla birlikte önemli bir tarımsal potansiyele sahiptir. Köy yerleşimleri içerisinde oluşturulabilecek küçük ölçekli konaklama tesisleri ve sağlıklı gıda

üretimi – sunumu; çalışma alanındaki turizm faaliyetlerine farklı bir yön verebilecek, böylece kıyılar üzerindeki yoğun baskıyı bir nebze olsun azaltabilecektir. Hem yerel hem ulusal ölçekte alınacak ziraat dostu kararlar, geleneksel tarımsal faaliyetlerin devamlılığını sağlarken tatmin edici bir ekonomik gelire de olanak yaratacaktır.

Yaz aylarında artan nüfusa yönelik alt ve üst yapıda oluşan sorunlara karşı önlemler alınmalıdır. Yerel yönetimler artan nüfusa yönelik oluşturacağı ikincil konut yapılaşma ve yeni yapılacak olan rekreasyon alanlarını kıyıların doğal yapısını bozmayacak ve kirlilik oluşturmayacak şekilde tasarlamalıdır (Karaman, 2003).

Yerel yönetimlerin ve yerel halkın, yakın çevrelerindeki doğal ve kültürel peyzajın özellikleri ve korunması konusunda bilinçlendirilmesi de kıyıların korunması sürecinde önemli bir destek yaratacaktır.

Çalışma alanı içerisinde yer alan Küçükkuyu, Assos ve Behramkale gibi turizm odaklı yerleşim yerleri için planlama çalışmaları yapılmalı, artan nüfusuna karşılık turizmin sürdürülebilirliğini, taşıma kapasitesinin aşılması ve kirliliğin önlenmesi sağlanmalıdır. Ayrıca turizm teşvik edilirken alanda tarımın önemli bir öge olduğu unutulmamalı, zeytinlik alanların mutlak korunması sağlanmalıdır.

Ekolojik, ekonomik sorunların yanısıra, son yıllarda Ayvacık kıyılarında, yasadışı göç faaliyetleri de artarak devam etmektedir. Bu durum; hukuksal, siyasi ve insani boyutlarının haricinde, alanın turizm potansiyelini de olumsuz etkilemektedir.

Bu çalışmada, yerel ölçekte 239 peyzaj karakter tipi saptanmıştır. 149 km²'lik bir alanda bu kadar farklı peyzaj tipinin olması, alan kullanım ve planlama süreçlerinin ne derece dikkatle gerçekleştirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Planlanacak her alan kendi içinde çok farklı ekolojik, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikler göstermektedir. Kıyı planlama çalışmaları da benzer şekilde tüm dinamikler dikkate alınarak ve alanda detaylı tanımlama çalışmaları yapılarak gerçekleştirilmelidir. “korurken kullanma” fikri, ancak pratiğe dökülebilirse başarılı olacaktır. Çoğu zaman “koruma” yönünün eksik kalması (bırakılması) her alanda olduğu gibi kıyı alanlarında da önemli olumsuz etkilere neden olmaktadır.

Kıyı alanlarının sadece kara ve denizin birleştiği nokta olarak algılanması, planlamada yanlış hükümlere varılması sonucunu doğurmaktadır. Kıyılar; sadece kıyıda yapılan faaliyetlerden değil, karaya doğru gidildikçe mevcut olan uygulamalardan da önemli ölçüde etkilenmektedir. Arazi kullanımlarındaki eksik ya da yanlış plan kararlarının sonuçları, kıyılarda er ya da geç kendini göstermektedir. Bu nedenle sürdürülebilirliğin sağlanması açısından kıyılar, tüm bileşenleriyle tanımlanmalı ve planlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Abay A., Şimşek A., 2008. Ayvacık İlçesinin Sosyal ve Ekonomik Değerleri. Ayvacık Değerleri Sempozyumu.
- Akdeniz Y., Bakırman T., Gümüştay M. Ü., 2013. Edremit Körfezi Kıyı Bilgi Sistemi. TMMOB Coğrafi Bilgi Sistemleri Kongresi, Ankara.
- Akkaya M. A., 2004. Türkiye'de Kıyı Alanları Yönetimi ve Hukuksal Rejimi, İstanbul Üniversitesi, Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü, Doktora Tezi, İstanbul.
- Alpaslan A. Ö., Ortaçşme V., 2009. Side-Manavgat Kıyı Kesimi Alan Kullanımlarının Kıyı Planlaması ve Yönetimine Yönelik Değerlendirilmesi. Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi.
- Altıpat Y., 2001. Bir Arkeolojik, Kırsal Mimari Yerleşme Dokusu ve Sit Değerleri Bütünü Olarak Assos (Behramkale). Yüksek Lisans Tezi. Mimar Sinan Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalı, Kentsel Koruma ve Yenileme, İstanbul.
- Anonim, 2017a . Coğrafi Konum. 12 Haziran 2017, (<http://www.canakkaleayvacik.bel.tr//Syf/Cografi-Konumu.html,2018>)
- Anonim, 2017b. Çanakkale Ayvacık. 25 Haziran 2017, (<https://www.google.com/maps/place/Ayvac%C4%B1k,+17860+Ayvac%C4%B1k%2F%C3%87anakkale/@39.6415582,26.2753565,104071m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x14b0629688581723:0x15d1f04767782a5b!8m2!3d39.603753!4d26.401857>)
- Anonim, 2018a. Çanakkale İl Tarım ve Orman Müdürlüğü (2017 Brifing Raporu). 18 Mayıs 2018, (<https://canakkale.tarim.gov.tr/Menu/13/Brifingler>)
- Arı Y., Soykan A., 2006. Kaz Dağı Milli Parkı'nda Kültürel Ekoloji ve Doğa Koruma. Türk Coğrafya Dergisi, 44: 19-46.
- Atabeyoğlu Ö., Bulut Y., 2013. Ordu Kenti Kentsel Peyzaj Karakter Analizi. Akademik Ziraat Dergisi.
- Atik M., Ortaçşme V., 2010. Peyzaj Karakter Analizi Yöntemi ile Antalya Side Bölgesi

Kültürel Peyzajların Karakter Analizi, Antalya.

Benliay A., Başal M., 2010. Peyzaj Planı Oluşturulması Bağlamında Finike – Kumluca Kıyı Bölgesinin Değerlendirilmesi, Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Ziraat Fakültesi Dergisi.

Cengiz C., 2009. Kıyı Alanlarında Ekolojik Planlama: Yalova-Armutlu Örneği. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.

COUNCIL OF EUROPE, The European Landscape Convention, 2000.

Çanakkale Orman Bölge Müdürlüğü, 2010. Amenajman Haritası.

Çelik K., 2015. Kıyı Alanlarının Planlanmasında Kıyı Kenar Çizgisinin Önemi. Küresel Mühendislik Çalışmaları Dergisi.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, 2010. Toprak Haritası.

Çiçek S., 2010. Çanakkale İli Ayvacık Yöresi Halı ve Kilimleri. Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Edirne.

Çiçek E., Birecikligil S., Yavuz O., Seçer B., Keskin S. B., 2015. Ayvacık Barajı (Çanakkale) *Alburnus chalcoides* (Göldenstädt, 1772) Populasyonuna Ait Parametrelerin Belirlenmesi. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Nevşehir Bilim ve Teknoloji Dergisi Cilt 4, Nevşehir.

Doygun H., Oğuz H., Kesgin Atak B., Nurlu E., 2011. Alan Kullanım Değişimlerinin Doğal Karakterli Kıyı Alanları Üzerindeki Etkilerinin Uzaktan Algılama ve CBS Yardımıyla İncelenmesi: Çiğli/İzmir Örneği. I. Ulusal Akdeniz Orman ve Çevre Sempozyumu, Kahramanmaraş.

Doygun H., Gözcü M., 2016. Kahramanmaraş Ahir Dağı'nın Peyzaj Karakterleri Yönünden Değerlendirilmesi. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Orman Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi.

DMİGM, 2018. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü. Resmi İstatistikler. 03 Mart 2018,

<https://www.mgm.gov.tr/veridegerlendirme/il-ve-ilceleristatistik.aspx?m=CANAKKALE>)

- Ergürhan E., 2008. Foça'da Kıyı Kullanımı ve Kıyı Kullanımı Bilincinin Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye.
- Erdem M., 2012. Kırsal Yerleşim Peyzaj Kimlik Özelliklerinin Tespiti, Korunması ve Geliştirilmesine Yönelik Değerlendirme Matrisi Önerisi. Doktora Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Türkiye.
- Erol, O. 1991. Türkiye Jeomorfoloji Haritası (1/1000000), Maden ve Tetkik Arama Genel Müdürlüğü, Ankara
- Ertin G., 1992. Edremit Körfezi Kuzey Kıyılarının Coğrafi Yönden İncelenmesi. Türk Coğrafya Dergisi, 0 (27), 187-209.
- Genç M., 2008. Başbakanlık Osmanlı Arşiv Belgeleri Işığında Ayvacık İlçesinde Bulunan Doğal Boyarmadde Kaynakları. Sakarya Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Ayvacık Değerleri Sempozyumu.
- Gevrek A. İ., Şener M. ve Ercan T., 1986. Çanakkale - Tuzla Jeotermal Alanının Hidrotermal Alterasyon Etüdü ve Volkanik Kayaçların Petrolojisi. MTA Dergisi, 103, 55-81.
- Görmüş S., 2012. Korunan Alanlarda Peyzaj Karakter Analizi: Kastamonu-Bartın Küre Dağları Milli Parkı Örneği. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı, Ankara.
- Görmüş S., Oğuz D., 2013. Kırsal Yerleşim ve Korunan Alan Arasındaki Etkileşimin Değerlendirilmesinde Peyzaj Karakter Analizinin Rolü: Kapısu Yu Havzası Örneği. Tarım Bilimleri Dergisi.
- Güleç S., Kaya L. G., Dönmez Ş., Görmüş Çetinkale S., Koçan N., 2007. Mugada Kıyı Alanı Peyzaj Düzenlemesi Üzerine Bir Çalışma. ZKÜ Bartın Orman Fakültesi Dergisi.
- Günebakan T. H., 2009. Zonguldak ve Bartın Bölgesi Kıyı Kullanımı ve Bartın İli Sürdürülebilir Kıyı Alanları Yönetimi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Türkiye.
- Güneroğlu N., Acar C., 2013. Çay Alanlarının Peyzaj Karakterinin Değerlendirilmesi. Doktora Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Türkiye.

- Hakan M.,2017. Ayvacık Yöresinde Yabani Zeytin (*Olea Europaea L. Ssp. Oleaster*) Seleksiyonu. Doktora Tezi. Ege Üniversitesi, Türkiye.
- Hepcan Coşkun, Ç., Hepcan, Ş. ve Koçman, A. 2012. Kıyı Peyzajlarının Tanımlanması ve Haritalanması; İzmir Metropoliten Alan Kıyıları Örneği, IX. Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları Ulusal Kongresi 14-17 Kasım 2012, Antakya, Türkiye Kıyıları 2012 Bildiriler Kitabı, L. Balas ve A.N. Genç (eds.), Cilt I: 135-142.
- Hepcan Coşkun Ç., Hepcan Ş., Özkan B., 2015. Peyzajların Tanımlanması ve Haritalanması (Peyzaj Karakter Analizi): Foça Örneği. Ege Üniversitesi Bilimsel Araştırma Proje Kesin Raporu, s. 30 - 35.
- HGK, 2016. Harita Genel Komutanlığı, Topografik Haritalar.
- Ilgar R., 2016. Çanakkale İlinde Zeytin Yetiştiriciliği ve Yaşanan Sorunlar. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Coğrafya Dergisi, 32, 19-32.
- Irmak M. A., Yılmaz H., 2010. Farklı Peyzaj Karakter Alanlarına Göre Doğal ve Kültürel Kaynak Değerlerinin Görsel Analizi: Erzurum Örneği. Atatürk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü Ziraat Fakültesi Dergisi, Erzurum.
- İncedayı D., 2006. Kültür Politikası ve Kıyıları, Mimarist Dergisi.
- Kap S. D., 2006. Avrupa Peyzaj Sözleşmesi Kapsamında Yeşil Alan Kullanımı; İstanbul Boğaziçi Ön Görünüm Bölgesi Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türkiye.
- Karaman E., 2003. Edremit Küçükkuyu Arasındaki Turizm Faaliyetlerinin Kıyı Alanlarına Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi, Türkiye.
- Kaypak Ş., 2010. Ekolojik Turizmin Sürdürülebilirliği. Alanya İşletme Fakültesi Dergisi 2/2 (2010) s. 93-114.
- Keleş R., 2001. Kıyı Yönetiminde Bütünleşik Yaklaşımlar ve Ulusal Kıyı Politikası. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Türkiye.
- Keleş Ç., Temeloğlu E., Uygun H.,2008. Ayvacık İlçesinin Alternatif Turizm Potansiyelinin Belirlenmesi, Ayvacık Değerleri Sempozyumu.
- Keskin V., 2008. Ayvacık İlçesinin Tarımsal Yapısı. Ayvacık Değerleri Sempozyumu.

- Kılıç A., Akın O., Koç E., 2014. Kıyı Alanlarına Yönelik Yasal ve Yönetmelik Çerçevesinin Planlama Yansımaları: Yasalar, Kurumlar ve Parçalanmış Kıyı Mekanı, 8. Kıyı Mühendisliği Sempozyumu.
- Kim, K. and Pauleit, S., 2007. Landscape Character, Biodiversity and Land Use Planning: The Case of Kwangju City Region, South Korea. Land Use Policy 24 (1), 264-274.
- Kocabıçak E., Pilehvarian N. K., 2017. Örneklem Aracıyla Ayvacık Kıran Kolu Köyleri Geleneksel Konut Mimarisine Bakış, MEGARON.
- Kurt S., 2015. Türkiye'de Kıyı Kullanımına Yönelik Yasa ve Düzenlemelerin Tarihi Seyri, Doğu Coğrafya Dergisi.
- Kutiel P., O. Cohen, M. Shoshany and M. Shub, 2004. Vegetation Establishment On The Southern Israeli Coastal Sand Dunes Between The Years 1965 and 1999, Landscape and Urban Planning (67):141-156.
- MTA, 1991. Maden Teknik Arama, Jeomorfoloji Haritası.
- Mücher C.A., Bunce, R.G.H., Jongman, R.H.G., Klijn, J.A., Koomen, A.J.M., Metzger, M.J. and Washer, D.M. 2003. Identification and Characterization of Environments and Landscapes in Europe, Alterra-rapport 832, Alterra, Wageningen.
- Okay İ. A., Siyako, M. ve Bürkan K. A., 1990. Biga Yarımadası'nın Jeolojisi ve Tektonik Evrimi. Türkiye Petrol Jeologları Derneği Bülteni, V2/1, 83-121.
- Oral Y., 2002. Geleceğin İzmir'i İçin Kıyı Planlaması ve Kıyı Kullanımında Marjinallik, Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Şehir Bölge Planlama Bölümü, Ege Mimarlık.
- Ortaçşme V., Sayan M. S., 2002. Avrupa Peyzaj Sözleşmesi ve Peyzaj Mimarlığı Mesleğine Getirdikleri. Yapı Mimarlık Kültür Sanat Dergisi, 245 s. 10- 12.
- Önder Ü., Baran Ş., Yorulmaz H., 2005. Çanakkale 2004 Yılı İl Çevre Durum Raporu.
- Özdemir Işık B., Demirel Ö. 2014. Kıyı Kullanıcılarının Kıyı Alanı Rekreasyon Planlama Kararları Üzerindeki Etkisi: Trabzon Kıyı Bandı Örneği. İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, Cilt/Vol. 4 Sayı/No.1.
- Özel N., 1998. Kazdağları Orman Vegetasyonu Üzerine Fitososyolojik ve Fitoekolojik

Araştırmalar. Doktora Tezi. Ege Üniversitesi, Türkiye.

- Özhancı E., Irmak M. A., Yılmaz H., 2011. Ekolojik Koridorlar Kapsamında Erzurum-Uzundere Güzergahı Vadi Peyzajı Tiplerinin Ortaya Konması. I. Ulusal Akdeniz Çevre ve Orman Sempozyumu, Atatürk Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Erzurum.
- Perçin H., Kurum E., Uzun O., Bilgili C., 2003. İl Ölçeğinde Peyzaj Karakter Analizi ve Turizm/Rekreasyon Açısından Değerlendirilmesi (Peyzaj-44), Proje Öneri Formu.
- Sesli F. A., Aydınöğlu A. Ç., Akyol N., 2003. Kıyı Alanlarının Yönetimi. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası 9. Türkiye Harita Bilimsel ve Teknik Kurultayı, Bildiriler Kitabı, s. 757-736, 31 Mart – 4 Nisan 2003, Ankara,
- Soykan F. (1999). Doğal Çevre ve Kırsal Kültürle Bütünleşen Bir Turizm Türü: Kırsal Turizm, *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10, 67-75.
- Swanwick C., 2002. Landscape Character Assessment. Guidance for England and Scotland, Cheltenham (UK);Edinburg: The Countryside Agency; Scottish National Heritage.
- Şahin Ş., Perçin H., Kurum E., Uzun O., Bilgili B. C., 2014. Bölge - Alt Bölge (il) Ölçeğinde Peyzaj Karakter Analizi ve Değerlendirmesi Ulusal Teknik Kılavuzu.
- Şanlıyüksel Yücel D., Baba A., 2007. Kırkgeçit Jeotermal Alanı (Biga-Çanakkale) ve Çevresinin Hidrojeokimyasal ve İzotopik İncelenmesi, 60. Türkiye Jeoloji Kurultayı, Ankara, 16-22 Nisan 2007, ss.89-92.
- Şensoy S., Ulupınar Y., 2014. İklim Sınıflandırmaları. 1. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Şimşek D. S., Korkut A. B., 2009. Kıyı Şeridi Rekreasyon Potansiyelinin Belirlenmesinde Bir Yöntem Uygulaması: Tekirdağ Merkez İlçe Örneği. Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi.
- Tiryaki B. B., Gümüş F., Büyük Ö., 2008. Kırsal Kalkınmada Turizmin Rolü: Assos Örneği, Ayvacık Değerleri Sempozyumu.
- Tudor C., 2014, An Approach to Landscape Character Assessment, Natural England

- Turan İ. A., Hepcan Ç. C., Özkan M. B., 2008. İzmir İli Çeşme Yerleşimi Kıyılarında Alan Kullanımında Gözlenen Değişimlerin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi.
- TODAİE, 2002. Belediye İmar İşleri El Kitabı. TODAİE Yerel Yönetimler Araştırma ve Eğitim Merkezi, Ankara.
- UNEP, 2009. Sustainable Coastal Tourism. United Nations Environment Programme, 87, Fransa.
- Uçlar S., 2012. Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Ve İstanbul Örneği. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Teknik Üniversitesi, Türkiye.
- Uysal İ., Gücel S., Tütenocaklı T., Öztürk M., 2012. Studies On The Medicinal Plants Of Ayvacık-Çanakkale In Turkey. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biyoloji Bölümü, Institute of Environmental Sciences, Near East University, Ege Üniversitesi, Biyoloji Bölümü, Pak. J. Bot..
- Uzun N., 1998. Küçükkuşu ile Assos (Behramkale) Arasında Kıyı Kullanım ve Planlaması. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Türkiye..
- Uzun O., Dilek F., Çetinkaya G., Erduran F. ve Açıksöz S. 2010. Konya İli, Bozkır-Seydişehir-Ahırılı-Yalılıyük İlçeleri ve Suğla Gölü Mevkii Peyzaj Yönetimi, Koruma ve Planlama Projesi. 1-2. Ara Rapor. TC Çevre ve Orman Bakanlığı, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Doğa Koruma Dairesi Başkanlığı. Ankara.
- Van Eetvelde V. ve Antrop M., 2009. Indicators For Assessing Changing Landscape Character of Cultural Landscape In Flanders (Belgium). Land Use Policy, 26: 901-910.
- Wascher D. M., 2005. European Landscape Character Areas. Typologies, Cartography and Indicators For The Assessment of Sustainable Landscapes. Landscape Europe, Oxford.
- Yağan B. D., 2008. Çanakkale İli Kestanbol-Tuzla Jeotermal Alan Mevkiinin Florası ve Bu Bölgedeki Toprak ve Yeraltı Sularının Mineral İçeriğinin Flora Üzerine Etkisi. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye.

- Yallagöz T. D., 2010. Alternatif Bir Turizm Çeşidi Olarak Kırsal Turizm: Çanakkale Bölgesi Ayvacık Yöresi Uygulaması. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye.
- Yaman Kocadağlı A., 2012. Kalkan - Kumluca Arasında Kıyı Alanları Kullanımı ve Sorunları. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi, Türkiye.
- Yıldırım M., 2007. Taflan Deresi ile Gelemen Deresi Arasının Kıyı Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye.
- Yıldırım B., 2016. Bütünleşik Kıyı Alanları Yönetimi Yaklaşımının Katılımcılık İlkesi: Kaş - Kekova Denizel Yönetim Planı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Türkiye.
- Yüksel O., Ekinci H., 2008. Ayvacık İlçesi Arazi Kaynaklarının Değerlendirilmesi, Ayvacık Değerleri Sempozyumu.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : İlkcan KARATEPE ÇETİNKAYA

Doğum Yeri : İzmir

Doğum Tarihi : 29.05.1991

EĞİTİM DURUMU

Lisans Öğrenimi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi,
Peyzaj Mimarlığı Bölümü

Yüksek Lisans Öğrenimi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü,
Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

BİLİMSEL FAALİYETLERİ

- a) Bozcaada'nın Doğal ve Kültürel Peyzaj Değerlerinin Korunmasında Cittaslow Kavramının Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma
- b) Sürdürülebilirlik Temelinde Kırsal Turizm Potansiyelinin Swot Analiziyle Saptanması; Ayvacık İlçesi Örneği

İŞ DENEYİMİ

- Ağaoğlu Şirketler Grubu (My World – My Towerland Şantiyesi) - 2011
- Sinpaş GYO (Aqua City 2010 – Kelebekia Şantiyesi) - 2012
- Çimenlik Kalesi Peyzaj Uygulama İşi - 2013
- Biga Belediyesi Çevre Düzenleme Proje Çizim İşi - 2014
- Kilitbahir Kalesi Çim Alan Uygulama İşi - 2014
- Çanakkale Anadolu Hamidiye Tabyası Şantiyesi Proje Çizimi ve Uygulama İşi - 2014 - 2016
- Can Peyzaj - 2016 - Halen

İLETİŞİM

E-posta Adresi : ilkcanrtp@gmail.com